

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра Бізнес - адміністрування і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Кваліфікаційна робота магістра

на тему: «Управління інвестиційним потенціалом ПАТ «Мотор Січ» в умовах експортних обмежень»

Виконав : студент 2 курсу, групи 8.0738-БА-1
спеціальності 073 Менеджмент

освітньої програми Бізнес-адміністрування

Дрявський Д. С.

Керівник : доцент кафедри бізнес-адміністрування і
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,

кандидат наук державного управління, доцент

Оргієць О. М.

Рецензент : завідувач кафедри бізнес-адміністрування
і менеджменту зовнішньоекономічної діяльності,

доктор наук з державного управління, професор

Бікулов Д. Т.

Запоріжжя – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет менеджменту
Кафедра бізнес-адміністрування і міжнародного жовтіння економічної діяльності
Освітньо-кваліфікаційний рівень магістр
Спеціальність 073 Менеджмент
Освітня програма Бізнес-адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
Д.Т. Бікулів
"___" _____ 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Драгеський Дмитро Сергійович

1. Тема роботи «Управління інвестиційним потенціалом ПАТ «Мотор Січ» в умовах експортних обмежень»
керівник роботи: Ортіць О. М., доцент кафедри бізнес-адміністрування і менеджменту жовтіння економічної діяльності, кандидат наук державного управління, доцент

затверджені наказом ЗНУ від 19.06.2019 року № 980-с

2. Строк подання студентом роботи 23.12.2019 р.

3. Вихідні дані до роботи навчальні посібники, монографії, періодичні та аналітичні вітчизняні та зарубіжкі матеріали, фінансова звітність підприємства, інтернет ресурси

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

2. АНАЛІЗУВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ НА СУЧАСНОМУ ВІТЧИЗНЯНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

5. Перелік графічного матеріалу (у точному кількісному обсязі) згідно з програмою
 25 таблиць
 20 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис консультанта
1	Оргієць О. М.	
2	Оргієць О. М.	
3	Оргієць О. М.	

7. Дата видачі завдання 22.04.2019 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/в	Назва етапу кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи
1.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи у наукового керівника.	22.04.2019
2.	Затвердження змісту роботи.	30.04.2018
3.	Огляд літератури за темою кваліфікаційної роботи.	30.04.19-16.05.19
4.	Розробка чернетки I розділу кваліфікаційної роботи.	17.05.19-23.05.19
5.	Написання I розділу кваліфікаційної роботи.	24.05.19-27.05.19
6.	Збір розрахунково-аналітичного матеріалу за темою.	28.05.19-25.06.19
7.	Розробка чернетки II розділу кваліфікаційної роботи.	26.06.19-29.08.19
8.	Написання II розділу кваліфікаційної роботи.	30.08.19-06.10.19
9.	Розробка чернетки III розділу кваліфікаційної роботи.	07.10.19-14.10.19
10.	Написання III розділу кваліфікаційної роботи.	15.10.19-29.11.19
11.	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно вимог.	30.12.19-06.12.19
12.	Попередній захист кваліфікаційної роботи.	06.12.2019
13.	Пройдення нормоконтролю.	09.12.19-22.12.19
14.	Подавання кваліфікаційної роботи на кафедру.	23.12.2019
15.	Захист кваліфікаційної роботи.	січень 2020

Студент

(підпис)

Керівник роботи

(підпис)

Д. С. Драгівський
(ініціали та прізвище)

О. М. Оргієць
(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено
 Нормоконтролер

(підпис)

О. М. Олійник
(ініціали та прізвище)

РЕЗЮМЕ

Кваліфікаційна робота магістра: 104 с., 20 рис., 23 табл., 50 джерел.

Предмет дослідження: сутність теоретичних та практичних аспектів управління інвестиційним потенціалом на промисловому підприємстві.

Об'єкт дослідження: діяльність ПАТ «Motor City».

Метою роботи є: обґрунтування практичних рекомендацій щодо забезпечення розвитку інвестиційного потенціалу зовнішньоекономічної діяльності підприємства, підвищення рівня підприємства на світовій арені та максимізації отриманого прибутку.

Предметом дослідження процесу управління інвестиційного потенціалу зовнішньоекономічної діяльності на підприємстві зі рахунок удосконалення технологій укладення контрактів на ПАТ «Motor City».

В ході дослідження використовувались такі методи як: системний підхід (для дослідження проблем підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства); фінансово-економічний аналіз (для дослідження стану зовнішньоекономічної діяльності підприємства); графічний (для з'ясування представлення результатів дослідження).

Результатом виконаної роботи стала розробка проекту угоди з найбільш перспективним клієнтом підприємства, результати дослідження можуть бути використані підприємством для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності в сучасних умовах.

Можливими напрямками продовження досліджень можуть бути альтернативні шляхи просування товару підприємства на зовнішній ринок, розроблення та обґрунтування іншої стратегії підвищення ефективності інвестиційного потенціалу зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

ІНВЕСТИЦІЇ, ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЧИСТА ТЕПЕРІШНЯ ВАРТІСТЬ, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ПРОЕКТ, ІНДЕКС РЕНТАБЕЛЬНОСТІ

ABSTRACT

Master's work: 104 pages, 20 figures, 25 tables, 50 sources.

Subject of research: set of theoretical and practical aspects of investment potential management in an industrial enterprise.

Object of study: activity of Motor Sich PJSC.

The purpose of the work is to substantiate practical recommendations to ensure the development of the investment potential of foreign economic activity of the enterprise, increase the level of the enterprise in the world arena and maximize profits.

The subject of research is the process of managing the investment potential of foreign economic activity at the enterprise by improving the technology of contracting at Motor Sich PJSC.

During the research, the following methods were used: systematic approach (to investigate the problems of increasing the efficiency of foreign economic activity of the enterprise); financial and economic analysis (to study the state of foreign economic activity of the enterprise); graphic (for visual presentation of research results).

The result of the work was the development of a draft agreement with the most promising client of the enterprise, the results of the study can be used by the enterprise to improve the efficiency of foreign economic activity in modern conditions.

Possible directions for further research may be alternative ways of promoting the enterprise's goods to the foreign market, development and justification of another strategy to increase the efficiency of the investment potential of foreign economic activity of the enterprise.

INVESTMENTS, FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY, NET CURRENT PRICE, EFFICIENCY, PROJECT, PROFITABILITY INDEX

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА.....	2
РЕЗЮМЕ.....	4
ABSTRACT.....	5
ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА.....	9
1.1 Сучасні концепції інвестиційного потенціалу підприємств, новітня класифікація та ключові елементи.....	9
1.2 Принципи оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства.....	17
1.3 Особливості інвестиційного потенціалу промислових підприємств України.....	23
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗУВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	29
2.1 Сучасний стан державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні.....	29
2.2 Моніторинг та оцінка діяльності, інвестиційного потенціалу сучасного промислового підприємства.....	41
2.1.1 Основні напрямки діяльності ПАТ «Motor City».....	41
2.1.2 Характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища товариства в умовах експортних обмежень.....	48
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ НА СУЧАСНОМУ ВІТЧИЗНЯНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ.....	60
3.1 Стратегічні напрями реалізації інвестиційного потенціалу підприємства.....	60

3.2 Оцінка ефективності запровадження інвестиційного проекту ПАТ «Манор Стіл» в умовах екстерних обмежень 69

3.3 Комплексний механізм державного регулювання формування та розвитку інвестиційного потенціалу промислової підприємств 73

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ 98

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ 100

ДОДАТКИ 104

На сучасному етапі розвитку економіки України виникає об'єктивна необхідність активізації інвестиційної діяльності, бо саме вона є вирішальною ланкою всієї економічної політики держави, яка забезпечує стабільне економічне зростання, зростає соціального ефекту, збалансованість інфраструктури тощо.

Інвестиційний потенціал підприємства – це здатність господарюючого суб'єкту реалізувати сукупність інвестиційних можливостей щодо генерування додаткових потоків капіталу завдяки мобілізації наявних ресурсів з метою підвищення вартості об'єкту інвестування.

Базовою є структура інвестиційного потенціалу підприємства обумовленою специфіку побудови системи його оцінки на основі визначених принципів. Базовими положеннями оцінки ефективності діяльності підприємств щодо залучення та використання інвестиційних ресурсів є застосування комплексного підходу та інтегрального оцінювання.

На основі критичного аналізу існуючих методичних підходів щодо дослідження складних економічних систем, було розроблено методiku інтегральної оцінки інвестиційного потенціалу підприємства на основі співвідношення рівня розвитку потенціалів залучення та відтворення інвестицій.

Актуальність проблеми сучасного стану інвестиційного потенціалу підприємств розглядається у роботах таких вчених-економістів: І. Блашк, І. Клеменко, Ю. Краченко, В. Лавченко, Л. Михальська, О. Молговий, М. Стерський, С. Супрун, О. Шерстюк, С. Юхимчук, А. Яковлев, Ю. Бригем, Л. Галенський, Ченг Ф. Лі, Джозеф І. Фіннерті, Ф. Фабощі та ін. Практичні аспекти цієї проблеми розглядається у роботах В. Едельмана, О. Басса, С. Суверова, М. Крейніної, Т. Левейко, В. Піддубного, В. Савчука, У. Шарпа та ін.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є теоретичне дослідження та розробка інструментарію удосконалення діяльності управління інвестиційним потенціалом промислових підприємств України.

Відповідно до визначеної мети в роботі поставлено такі завдання:

- визначити сутність інвестиційного потенціалу підприємства;
- розкрити процес формування та реалізації інвестиційного потенціалу підприємства;
- виявити особливості інвестиційного потенціалу промислових підприємств України;
- дати основну характеристику діяльності досліджуваного підприємства;
- оцінити інвестиційну привабливість підприємства;
- проаналізувати процес управління інвестиційним потенціалом підприємства;
- розробити стратегію напрямів реалізації інвестиційного потенціалу підприємства;
- оцінити ефективність запропонованих заходів.

Предмет дослідження - теоретичні та практичні засади процесу управління інвестиційним потенціалом підприємства.

Об'єкт дослідження - інвестиційний потенціал ПАТ «Мотор Січ».

Методами дослідження виступають статистичні методи дослідження, аналіз порівняння показників їх структури, значення та динаміки змін в діяльності підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці рекомендацій та методичних положень, які можуть бути використані у практичній діяльності ПАТ «Мотор Січ».

Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків і рекомендацій, переліку посилань. Загальний обсяг роботи - 104 сторінки, перелік посилань включає 50 найменування.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ
ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сучасна концепція інвестиційного потенціалу підприємства:
поняття, класифікація та ключові елементи

Економічний розвиток підприємства знаходиться у функціональній залежності від рівня використання його економічного потенціалу. Дослідженню економічної категорії „потенціал” науковцями приділяється багато уваги, оскільки саме він одночасно передбачає процес формування економічних ресурсів та визначення альтернативних напрямків їх використання. В етимологічному значенні поняття „потенціал” походить від латинського „potentia” (сила) та означає приховані можливості. Поняття потенціалу на сучасному етапі передбачає такі значення: накопичені на підприємстві ресурси в минулому, систему матеріальних та трудових факторів, що забезпечують досягнення мети виробництва.

В економічній науці існує багато підходів до визначення „економічного потенціалу”. Проскурков В.М. та Самоукін А.І. вважають, що він «характеризує виробничі та економічні відносини, які виникають між окремими працівниками, трудовими колективами, а також управлінським апаратом підприємства, організацій, галузей народного господарства в цілому з приводу повного використання їх здібностей до створення матеріальних благ та послуг» [18, с.9]. Б.М. Мочалов під «економічним потенціалом» розуміє сукупну спроможність галузей народного господарства виготовляти промислову чи сільськогосподарську продукцію, забезпечувати капітальне будівництво та інше» [14, с.7]. А. Тодоснячук, Б. Плишевський визначають економічний потенціал через сукупність наявних ресурсів, а саме інвестицій [7; 11]. Рівень накопиченого економічного потенціалу виражає

його конкурентоспроможність. Е.В. Попова визначив цей взаємозв'язок введенням поняття ринкового потенціалу [9, с.41] – це максимальна можливість використання підприємством провідних напрямків в галузі маркетингу.

На наш погляд, економічний потенціал підприємства складається з сукупності матеріально-ресурсів та фінансових ресурсів, які створюють можливість його індивідуального відтворення на визначеному рівні як суб'єкта господарської діяльності. Під економічним потенціалом слід розуміти його сукупні можливості по формуванню та максимальному задоволенню потреб суспільства в товарах та послугах в умовах конкретних соціально-економічних відносин, які виникають з приводу оптимального використання наявних ресурсів. Основою забезпечення економічного розвитку є інвестиційний процес. Таким чином, економічна сутність інвестування визначається в довгострокових капіталовкладеннях спрямованих на підтримання та розвиток виробничих можливостей підприємства, а отже і економічного потенціалу підприємства.

В умовах ринкової економіки суттєве значення для розвитку підприємства як відкритої системи мають відтворювальні процеси, які забезпечують безперервне зростання виробництва. Саме за такі функції відповідає інвестиційний потенціал підприємства. Процес відтворення економічного потенціалу на підприємстві безперервний, але в залежності від накопиченого на підприємстві інвестиційного потенціалу він може бути простим або розширеним. Просте відтворення забезпечує процес виробництва у незмінних масштабах. Розширене відтворення потенціалу підприємства передбачає залучення у виробництво зростаючих виробничих факторів та інших складових потенціалу з метою підвищення результативності діяльності. Високий рівень інвестиційного потенціалу опосередковує розширене відтворення, що забезпечує нарощення ринкової вартості підприємства. Аналізуючи співвідношення двох економічних категорій «інвестиційний потенціал» та «інвестиційна привабливість», можна

значить, що вона даєть погляд, але не оцінку. Ці категорії перекладають оцінку інвестиційних ресурсів, але до складу інвестиційного потенціалу включаються конкретні можливості розвитку за рахунок внутрішніх та зовнішніх перевесів. Підприємство підходить до визначення інвестиційного ризику. Так інвестиційний потенціал виражає ризик через наявність інвестиційних можливостей. Проте даєть вчені при розгляді інвестиційного потенціалу розглядають його лише як одну із складових інвестиційної привабливості. Такий підхід дозволяє спрогнозувати інвестиційний ризик під час розробки інвестиційної стратегії підприємства. Рівень інвестиційного ризику особливо зростає у період зміни ставки відсотка та зростання інфляції. Збільшення прибутків супроводжується значним зростанням рівня інвестиційних ризиків. Їх мінімізація - важлива умова забезпечення фінансової стійкості і платоспроможності підприємства в процесі інвестиційної діяльності.

Визначення сутності інвестиційного потенціалу неможливе без дослідження теорії інвестиційної поведінки підприємства. Вона заснована на уявленні, що кожний суб'єкт господарювання намагається максимізувати ефект своєї інвестиційної діяльності. Достиження такого ефекту стимулює підприємства до подальшого інвестування. Отже, інвестиційна поведінка підприємства формує систему його мотивації до інвестування на всіх етапах життєвого розвитку. Основними економічними мотивами інвестиційної діяльності (раціональними потребами) є очікуваний рівень інвестиційного прибутку, співставлений з нормою відсотку на кредитному ринку, вартість капіталу, ринкова вартість підприємства.

На інвестиційний потенціал підприємства впливають такі фактори:

- конкуренція і планованість;
- вартісна та натурально-речовинна форми;
- пріоритет приватного та загальнодержавного інтересів;
- відокремлення та інтеграція.

Сутність та класифікація понять «інвестиційний потенціал підприємства», «інвестиційні ресурси», «інвестиційний потенціал підприємства», «інвестиційна діяльність», «інвестиційні ресурси» наведено на рисунку 1.1.

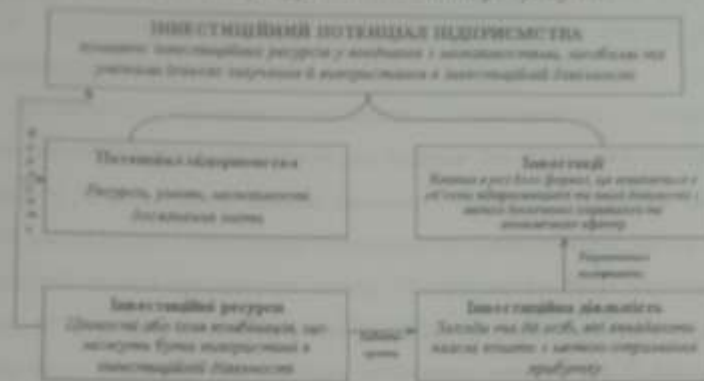

Рис. 1.1 Концептуалізація поняття «інвестиційний потенціал підприємства»

Отже, інвестиційний потенціал підприємства, що розглядається як можливість вкладення коштів у матеріально-речовинні й власні фактори виробництва для забезпечення умов нормального процесу відтворення на підприємстві, одержання очікуваного прибутку, містить, з одного боку, протиріччя сучасного економічного становлення і розвитку підприємства, а з іншого — змістовні характеристики сучасного інвестиційного процесу: сполучення ринкових, конкурентних і державних механізмів, вартісної і натурально-речовинної форм руху інвестицій, різноманітність джерел інвестування та інших факторів.

Теорія інвестицій підприємства є досить новою, хоча спроби її дослідження були здійснені ще класичною школою, зокрема Н.Сенюром [45, с.262]. Його інвестиційна теорія базується на «теорії утримання», тобто поведінці суб'єкта, який утримується від невиробничого використання коштів заради здійснення реального інвестування, яке має віддавати результат. Більш поглиблено вивченням теорії інвестицій займався неокласик, насамперед І.Фішер [10, с.70-74]. Він визначив, що

економічної суб'єкт у своїй економічній діяльності керує як суб'єктивним мотивація, орієнтованими на максимізацію доходу (ефективним доходом). Вибір між споживанням і накопиченням залежить від рівня ставки процента, яка дає можливість отримати більші доходи в майбутньому.

Важкого значення проблеми теоретичного обґрунтування інвестиційної поведінки підприємства надано Дж. Кейнс [45, с.362-373]. Він вказав з того, що інвестиційна діяльність визначається двома чинниками: рівнем засадничих і граничною ефективною інвестування, що залежить від процентної ставки кредитного ринку. Підприємство буде інвестувати нові активи та отримати для цього нові ресурси, як тільки прибуток від кожного активу буде більшим, ніж вартість отриманих коштів. Дж.Кейнсом та його послідовниками був запропонований широкий спектр економічних методів у державному механізмі впливу на інвестиційну поведінку зареєстрованих суб'єктів господарювання. В працях Е.Домгара, Р.Харриса підкреслюється, що підприємство знаходиться у стані довгострокового динамічного зростання, коли забезпечується новим використання ресурсів. Дослідження такого зростання розглядає акселераційна теорія, яка відображає залежність між капіталом та обсягом випуску продукції. На основі цієї теорії зроблені висновки про збільшення капіталістичності продукції в період індустріалізації підприємства та її зниження в період старіння [45, с.382; 10, с.98].

Суттєво розширили мотивацію здійснення інвестиційної діяльності підприємством інституціоналісти. Вони запропонували включити в систему мотивації неекономічні чинники, доводячи що вони, у виборі індивідуальних інвестиційних рішень, інколи, викликають пріоритетну роль. Так, А. Шпіттоф звернув увагу на те, що інвестиційна активність є наслідком відкриття нових можливостей у самій країні чи за кордоном. З розвитком глобалізації та інтернаціоналізації економіки у 90-ті роки ХХ ст. з'явилась електична теорія, в межах якої Дж. Даннінг та Р.Нарула проаналізували концепцію

цілості інвестиційного розвитку підприємства в залежності від рівня індустріальної країни [15, с.113].

Дослідженнями інвестиційної поведінки підприємства займаються і сучасні економісти. Вони, здебільшого, в своїх працях розкривають сутність поняття «інвестиції». Так П.Самуельсон визначає інвестиції як економічну діяльність, вигоди від якої з'являються швидше у майбутньому, ніж вгайно [19, с. 177-180]. Важливим на нашу думку є макроекономічне визначення інвестицій К. Маковисла та С.Брю, які відносять до інвестицій витрати на виробництво, накопичення коштів виробництва та збільшення матеріальних запасів [2, с.136]. Наявність заощаджень є необхідною умовою інвестиційної діяльності. Д.Розенберг під інвестиціями розуміє «використання грошей для отримання більших грошей, доходу чи досягнення приросту капіталу, або того чи іншого» [16, с.173], а У. Шарп – «розлучення з грошима сьогодні для одержання більшої їх суми у майбутньому» [12, с.1]. Подібним є визначення Л.Гітмана та М.Джонха: «інвестиція – це засіб розміщення капіталу, який має забезпечувати збереження або зростання капіталу» [21, с.10]. Мертенс А. визначає інвестиції як «обмін встановленої сьогодні вартості на можливо невизначену майбутню вартість» [8, с.4]. Таким чином, головною метою інвестицій є забезпечення розвитку підприємства, пов'язане зі збільшенням суми вкладеного капіталу.

Спроби визначення інвестицій робили і вітчизняні вчені. Так, за Д.Стеченко, інвестиції – це «витрати грошових коштів, частина доходу, яка використовується не на поточне споживання, а на відтворення всього суспільного та індивідуального капіталу, кінцевою метою яких є отримання більш високих доходів і соціального ефекту у майбутньому» [17, с.173]. Головною особливістю запропонованого визначення є його спрямування на досягнення ефекту саме у довгостроковій перспективі.

С. Мочерний визначає інвестиції, як «витрати на виробництво всіх інвестиційних товарів, які використовуються на заміщення зношених машин, устаткування, споруд, й у будь-які інші інвестиції, спрямовані на приріст

виробничих фондів". Автор звертає увагу, що головною умовою інвестування є зростання вартості, проте чітко не визначає форми інвестицій, обмежуючи їх тільки процесами заміщення та оновлення фондів [40, с.271].

На рівні форм інвестування виходить А. Пересіда, а саме: «інвестиції – значно ширша економічна категорія, ніж довгострокове капіталовкладення у виробничі активи, оскільки можуть здійснюватися в найрізноманітніших формах (реальної, фінансової, інтелектуальної, інноваційної), у кінцевому результаті отримуватися дохід (прибуток), дивіденди тощо» [4, с.11].

Характеризуючи економічну сутність інвестицій, слід зазначити, що навіть у сучасній літературі цей термін інколи трактується помилково та вузько. Так, помилки виникають від час розуміння під інвестиціями будь-яких вкладень коштів, які не обов'язково призводять до збільшення капіталу чи отримання прибутку. Проте максимізація прибутку, яка має на меті отримання економічного ефекту, не завжди є метою інвестування, інколи необхідно підтримати збиткові виробництва, що дозволять зберегти робочі місця, і отримати соціальний ефект. На сьогодні, в світовій практиці найкагоміншим та найпоширенішим результатом інвестування є зростання ринкової вартості підприємства.

Другою суттєвою помилкою, яка була розповсюджена в умовах централізованої економіки, не – ідентифікація інвестицій із капіталовкладеннями, які можуть розглядатися лише як форма реальних інвестицій.

Новим є визначення Румянцевой Е.: «інвестиції – довгострокове вкладення капіталу, яке складатиметься з капітальних витрат, витрат, пов'язаних із зростанням оборотного капіталу або оборотного капіталу у повному обсязі, необхідним для налагодження виробництва, а також витрат, необхідних для підготовки інвестиційного проєкту» [17, с.158]. Вона зауважує на відмінностях інвестицій та капіталовкладень, що не охоплюють фінансові витрати проєкту. Але навіть у її роботі поняття інвестиційного потенціалу не визначено.

Відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність» інвестиціями можуть бути всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладються в об'єкти підприємництва та інших видів діяльності, в результаті якої створюється прибуток або досягається соціальний ефект. Інвестиції можуть існувати в грошовій або матеріальній формах, у формі матеріальних прав та інших цінностей. Інвестиції в грошовій формі включають грошові кошти, цільові банківські вклади, паї та цінні папери. Інвестиції у матеріальній формі поділяються на рухоме та нерухоме майно [1].

Основною ознакою, за якою виділяють форми інвестицій, є об'єкт вкладання капіталу. За цією ознакою західна економічна теорія поділяє інвестиції на реальні та фінансові. До фінансових інвестицій відносять придбання акцій, облігцій, казначейських зобов'язань та інших цінних паперів. Реальні інвестиції забезпечують високі темпи розвитку та диверсифікації діяльності зростаючих підприємств відповідно до обраної ними загальної економічної стратегії.

Формування та розвиток інвестиційного потенціалу підприємства відбувається в певних межах або з урахуванням принципів, що визначають його використання [10; 27; 31].

Врахування стратегічних цілей підприємства при формуванні та нарощуванні інвестиційного потенціалу підприємства. Розмір потенціалу повинен бути достатнім для забезпечення ефективного розвитку підприємства відповідно до обраної ним як загальнокорпоративної, так і інвестиційної стратегії.

Відповідності рівня інвестиційної активності підприємства поточним та перспективним потребам розвитку.

Забезпечення гнучкості інвестиційного потенціалу до впливу факторів внутрішнього та зовнішнього середовища. Підприємство при здійсненні інвестиційної діяльності повинно оперативно реагувати на зміни інвестиційного клімату, появу нових інвестиційних можливостей.

Забезпечення диверсифікованого використання інвестиційного потенціалу, а саме спрямованість використання ресурсів між різними видами діяльності повинні забезпечити нове використання фінансового, виробничого та трудового потенціалу підприємства.

Використання у збалансованому вигляді всіх інвестиційного потенціалу, що дозволяє забезпечити конкурентні позиції підприємства з його продукції на ринку, тобто подальший розвиток.

Врахування стадії життєвого циклу підприємства при використанні інвестиційного потенціалу. Кожна стадія життєвого циклу має свої особливості у здійсненні підприємством інвестиційної діяльності.

Необхідність оптимізації структури інвестиційного потенціалу підприємства. Саме визначення оптимального співвідношення між власними, позиковими та залученими ресурсами дозволяє забезпечити фінансову стійкість підприємства, збільшити рівень рентабельності власного капіталу.

Маневреності та ліквідності інвестиційного потенціалу, що дозволяє при використанні інвестиційного потенціалу швидко мобілізувати ресурси та за короткий час перевести їх у потрібну форму для реалізації інвестиційних можливостей.

Врахування ризиків та їх оцінка при прийнятті рішень щодо використання інвестиційного потенціалу.

1.2 Принципи оцінювання інвестиційного потенціалу підприємства

Основою реалізації інвестиційної політики підприємства є його інвестиційний потенціал. Планування інвестиційного потенціалу надає підприємству додаткові можливості, а саме забезпечує зв'язок інвестиційних рішень з метою та стратегією розвитку фірми. Формування та використання інвестиційного потенціалу підприємства залежить від його розміру, тобто можливостей забезпечити розвиток підприємства.

Для з'ясування розміру інвестиційного потенціалу у картковому порівнянні необхідно провести його оцінювання. Воно дозволяє визначити сукупно зібрані інвестиційні ресурси в об'єкті шляхом порівняння оцінок активної його частини та загального обсягу інвестиційного потенціалу.

Визначення оцінки є досить дискусійним питанням. Так, О.С. Федосін, І.М. Рєшнік розглядають оцінку, як «результат визначення та аналізу якісних та кількісних характеристик об'єкта що ним управляють, а також самого процесу управління ним. Оцінка дає можливість встановити як працює підприємство, чи досягаються поставлені цілі, як зміни й удосконалення в процесі управління впливають на повноту використання потенціалу підприємства, його ефективність» [10, с.60].

Оцінка потенціалу підприємства передбачає використання системи показників побудованих на моделі формування потенціалу, що враховує як динамічний розвиток, так і сформовані теоретичні передумови. Вона може бути як інтервальною, так і сукупною за період відтворення потенціалу.

Як свідчить проведене дослідження, основними методичними принципами оцінки інвестиційного потенціалу є наступні [23]:

Таблиця 1.1

Принципи оцінки інвестиційного потенціалу

- системності	- процес оцінки повинен бути заснований з урахування того, що потенціал є складною складастичною системою;
- узгодженості	- визначає необхідність взаємозв'язувати окремих етапів процесу оцінки, узгодження між собою показників, що використовуються у процесі оцінки;
- варіантності	- визначає необхідність отримання декількох варіантів значення потенціалу;
- оптимальності	- визначає вибір найкращого з можливого, тобто максимальних можливостей;
- комплексності	- розглядає всі складові потенціалу у їх взаємозв'язку та у залежності з іншими процесами та явищами;
- адекватності	- визначає те, що оцінка повинна відповідати суті поняття, а також відображати існуючу реальність
- ефективності процесу оцінки	- визначає необхідність перевищення економічного ефекту над витратами на проведення оцінки.

Методи оцінки інвестиційного потенціалу підприємства – це методи, які використовуються у процесі оцінки потенціалу підприємства та спрямовані на отримання конкретних результатів. Основними методами оцінки потенціалу підприємства та його складових є експертний, балансовий методи, рейтинговий порівняльний аналіз, метод аналогій, факторний аналіз, методи моделювання, економіко-математичні методи.

Основним стимулом постійного розвитку підприємства виступає збільшення зовнішнього середовища, відповідно до потреб якого змінюється пріоритети розвитку підприємства. Таким чином, потенціал підприємства виступає резервом розвитку підприємства. Потенціал необхідно розглядати на основі промислового підходу, що дозволяє одночасно проводити ідентифікацію можливостей, оцінку ймовірності їх реалізації, визначення оптимального для підприємства результату, оцінку рівня використання виявлених можливостей.

Інвестиційна проблематика відноситься до економічних проблем, для розв'язання яких доцільно використовувати елементи системної динаміки. В межах якої, вирішення широкого кола інвестиційних проблем передбачає врахування таких факторів [1]:

- максимізація ринкової вартості підприємства, що є метою нарощення інвестиційного потенціалу у довгостроковому періоді,
- охоплення при аналізі всіх бізнес-сегментів підприємства, що повинно забезпечити його збалансований розвиток,
- забезпечення виконання корпоративних обмежень (виробничих планів, ліцензійних угод) при різних сценарних умовах.

Аналізуючи публікації присвячені проблемам оцінки потенціалу, необхідно зазначити про підхід Мерлінкіної Г.С. та Каховської Л.С., які запропонували проводити оцінку потенціалу відповідно до структури [7]:

- ринковий потенціал: потенційний попит на продукцію та частка ринку, яку займає підприємство, підприємство та ринок факторів виробництва;

- виробничий потенціал: потенційний обсяг виробництва продукції, потенційні можливості основних засобів, потенційні можливості використання сировини та матеріалів, потенційні можливості професійних кадрів.

- фінансовий потенціал: потенційні фінансові показники виробництва, потенційні інвестиційні можливості.

Частковому оцінці інвестиційної складової підприємницького потенціалу можна дотримуватися в методах оцінки загального (або підприємницького) потенціалу підприємства.

Серед відомого методичного апарату щодо оцінки інвестиційного потенціалу підприємства вважаємо за доцільне виділити такі три основні підходи: ресурсний, функціональний та цільовий. Розглянемо кожний з цих підходів.

В межах ресурсного підходу інвестиційний потенціал можна розглядати як реалізацію можливостей використання інвестиційних ресурсів підприємства. Тим не менш, потенціал не можна розглядати лише як значимі сукупності ресурсів та можливостей їх залучення у відтворення. Використання ресурсів завжди цілеспрямоване, організоване відповідним чином для реалізації потреб суб'єкта. Відповідно інвестиційний потенціал повинен розглядатись як деяка комбінація ресурсів, яка має додаткові синергетичні переваги.

Розглядаючи ресурсний підхід до оцінки інвестиційного потенціалу, необхідно враховувати поділ ресурсів на активну та пасивну частини в залежності від ступеня їх залучення в господарський процес. Активна частина інвестиційного потенціалу представлена ресурсами, які залучені в економічну діяльність і формують результат від його використання. Таким чином, активна частина визначає поточні результати функціонування. Пасивна частина представлена ресурсами, які є в наявності, враховані, але не задіяні в господарському обігу.

Підприємство розуміє потенціал підприємства необхідними характеристиками, які дозволяють його належне використання. Він створює підприємство або на використання всіх видів ресурсів, якщо метою діяльності є розвиток підприємства, або на жорстку економію ресурсів без урахування потреб зростання. Ресурси мають вартісну оцінку та цільову спрямованість на створення додатної та споживчої вартості, тому кожен вид ресурсів має свій вплив на формування кінцевих результатів. З метою максимізації результатів діяльності потрібно визначити та формувати структуру основних потенціалів.

Відмінність між «ресурсами» та «потенціалом» підприємства полягає в тому, що ресурси існують незалежно від суб'єкта господарювання, а потенціал є від нього невіддільним.

Павлюченко В.Л. [5] під інвестиційним потенціалом розуміє сукупність наявних матеріальних, нематеріальних, трудових та організаційно-управлінських ресурсів підприємства, що характеризує його спроможність прийняти та освоїти інвестиційні кошти.

Аналіз наукової літератури дав нам змогу з'ясувати, що головний акцент вітчизняні науковці роблять на методах оцінювання ефективності використання інвестицій в окремі проекти (реальні, фінансові) і значно менше уваги приділяють дослідженню питання ефективності інвестиційного потенціалу загалом. Враховуючи, що інвестиційний потенціал підприємства має забезпечувати досягнення генеральної мети організації, питання формування цього процесу з точки зору акнайповнішого досягнення мети, а отже, максимальної загальної ефективності вважасмо ключовим. В умовах обмеженості інвестиційних ресурсів підприємство не може реалізувати всі можливі інвестиційні проекти, а змушене робити вибір і послідувати проекти так, щоб сукупний результат від інвестицій був оптимальним.

Для проведення оцінки використання інвестиційного потенціалу розрізняють три види оцінки ефективності [3, с.147]: фінансову (комерційну), бюджетну та економічну. Фінансова (комерційна) оцінка ефективності

інвестиційного потенціалу вказує фінансові результати реалізації інвестиційного проєкту для його безпосередніх учасників. Бюджетна оцінка ефективності відображає фінансові результати від здійснення інвестицій для державного, регіонального чи місцевого бюджету, тобто очікувані співвідношення витраток, податків та зборів. Економічна оцінка характеризує ефективність інвестицій для народного господарства загалом або для галузі, групи підприємств, регіону тощо. Таке оцінювання проводиться з позиції всього суспільства, і воно виходить за межі прямих фінансових інтересів окремих учасників інвестиційного проєкту. Аналізи фінансової й економічної ефективності інвестицій доповнюють один одного. Проте сучасного інвестора, перш за все, цікавить комерційна ефективність інвестиційного проєкту. Деякі науковці, виділяючи загальноекономічну, соціальну, бюджетну та комерційну ефективність, радять інвесторам, власникам концентрувати увагу переважно на комерційних питаннях, що ґрунтуються винятково на зіставленні інвестиційних витрат і результатів, одержаних від здійснення інвестицій.

Огляд наукових джерел дає нам змогу виділити два напрямки, за якими рекомендують проводити оцінювання економічної ефективності використання інвестиційного потенціалу: а) статичні методи, що ґрунтуються на обліковому оцінюванні і не враховують фактор часу; б) нові динамічні методи, що ґрунтуються на дисконтуванні грошових потоків.

Основним загальновідомим статичним показником є показник зведених витрат (Z):

$$Z = C + E_n \cdot K \rightarrow \min, \quad (1.1)$$

де C – поточні витрати (собівартість річного обсягу випуску продукції);

K – капітальні вкладення (інвестиції);

E_n – нормативний коефіцієнт ефективності капіталовкладень.

Використання показника зведених витрат дає змогу спростити розрахунки і пришвидшити відбір ліпших варіантів за таких умов [24]:

а) варіанти, які розглядають, мають однакові розміри капітальних вкладень, тому ліпший з них обирають за мінімумом поточних витрат (собоцарністю рівного обсягу випуску);

б) варіанти, які розглядають, мають однакову собівартість виробництва, тому ліпший з них обирають за мінімумом капіталовкладень. Якщо собівартість і капіталовкладення мають однакові частини, то ліпший варіант обирають тільки за частиними поточних і капітальних витрат, що збігаються.

Недлік показника мінімуму приведених витрат полягає в тому, що сфера його застосування обмежена, що зумовило його переважне використання у плановій економіці.

Однією з найперших концепцій визначення ефективності капітальних вкладень стала методика Т.С. Хачатурова, яка передбачала регулювання ефективності капіталовкладень за всім інвестиційним швом, на основі визначення економічного ефекту, обумовленого співставленням капіталовкладеннями та віддачею від них. На рівні підприємства під ефектом розглядався приріст прибутку, на державному рівні – національного доходу [8, с.7].

Іншою була еволюція показників ефективності використання інвестицій у країнах з ринковою економікою. У 20-х роках ХХ ст. ключовим показником була рентабельність власного капіталу, розрахунок якої проводився на основі мультиплікативної моделі Дюпона та показника рентабельності інвестованого капіталу (ROI).

1.3 Особливості інвестиційного потенціалу промислових підприємств України

Забезпечення стійкого зростання вітчизняної економіки є одним з пріоритетних завдань сьогодення. Його вирішення можливе за умови формування конкурентоспроможних підприємницьких структур, здатних

діяльності мають у глобалізованому, складному, динамічному і високотехнологічному економічному просторі [2, с. 60].

Закон України «Про інвестиційну діяльність» зазначає, що інвестиції – це всі види матеріальних та інтелектуальних цінностей, які вкладються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, у результаті якої створюється прибуток або досягається певний соціальний ефект. Згідно з цим Законом, суть інвестиційної діяльності полягає в розробці ідей, обґрунтування проекту, матеріально-технічного і фінансового забезпечення, управління діяльністю створеного об'єкта, виключення його ліквідацію або перепрофілювання відповідно до умов, що змінюються, і можливостей досягнення інвестором поставлених цілей [1].

Інвестиційна діяльність на ринку національних суб'єктів господарювання порівняно з розвинутими європейськими країнами характеризується значною відсталістю, нестабільними темпами розвитку та нерівномірністю розподілу серед галузей, в яких функціонують об'єкти інвестиційної діяльності.

У комплексі проблем, пов'язаних із визначенням ролі інвестицій підприємства, в сучасних умовах більшого значення набуває процес управління інвестиціями підприємства, що визначає збільшення уваги до інформаційного забезпечення керівництва відповідними даними про інвестиції [3, с.112]. Він повинен бути представлений як цілісна організаційно-економічна система процесу інвестування, що є складовою частиною в загальній структурі господарського механізму підприємства. До структури цього механізму входять ринковий механізм саморегулювання та ціноутворення на основі попиту і пропозиції на інвестиційних ринках; державне нормативно-правове регулювання інвестиційної діяльності; внутрішній механізм регулювання інвестиційної діяльності підприємства (за основними напрямками інвестування здійснюється за допомогою розробленої інвестиційної стратегії та цільової інвестиційної політики, внутрішніх нормативів та вимог до інвестиційної діяльності за окремими її

адекватної системи конкретних засобів управління, за допомогою яких забезпечується досягнення конкретних результатів інвестиційної діяльності. Ефективний механізм здійснення підприємством інвестиційної діяльності дає змогу з максимальною швидкістю досягти встановлених цілей та вирішити основні завдання розвитку економіки підприємства, сприяє результативному виконанню конкретних функцій управління інвестиційною діяльністю, повна і послідовна реалізація яких є надійною запорукою активної інвестиційної політики підприємства [4, с. 86].

Існують певні стратегічні відмінності в управлінні інвестиційною діяльністю на різних етапах життєвого циклу підприємницької структури. Відправною точкою в обґрунтуванні інвестиційних рішень має бути інновація, втілення якої може надати системі нової якості. Це безпосередньо пов'язує інвестиційну політику зі змістом інноваційної стратегії і зумовлює зміну пріоритетів у процесі їх формування на різних стадіях життєвого циклу підприємства [2, с. 67].

Основою інвестиційної діяльності підприємств складе реальне інвестування. Для більшості підприємств такий вид інвестування в сучасних умовах – єдиний правильний напрямок інвестиційної діяльності. Це визначає високу роль управління реальними інвестиціями в системі інвестиційної діяльності підприємства [3, с. 110]. Це явище ще можна пояснити тим, що рівень розвитку та ступінь ліквідності фінансових активів підприємств, особливо цінних паперів, ще не надають можливості для раціонального та прибуткового розподілу інвестиційного капіталу не тільки внутрішніх, а і зовнішніх інвесторів за умов економічної та політичної нестабільності в країні. Проте вкрай нагальною є потреба щодо залучення інвестицій у впровадження екологічно чистих технологій та виробництва енерго- та ресурсозберігаючих технологій у житлово-комунальному господарстві, розв'язання транспортного розвантаження центральної частини міста.

Як ми бачимо, в існуючій структурі державного апарату притаманна велика кількість проблем, успадкованих ще від колишнього Радянського

Саме, серед яких: транзитний ефект прибутку ринку, безперервність і постійна розширювана компетенція між урядом і власниками. Відсутність стабільності і передбачуваного законодавчого середовища збільшує витрати і ризик, пов'язані з відходом бізнесу в Україну. Підприємці зазвичай не бачать перспектив інвестувати для інновацій компаній, які вже відкрили свій бізнес в Україні і суттєво обмежують бажання тих інвесторів, хто готовий прийти в Україну. Основні проблеми стосуються не тільки численних невпевненостей і несуттєвостей в існуючій законодавчій базі, але й невпередбачуваності законів, що можуть вноситися в законодавство, слабкого практичного виконання прийнятих законів і неадекватного забезпечення їх дотримання, що, в свою чергу, викликає слабкість і корумпованість судової влади [5, с. 11].

Вихід України з кризи вимагає розробки ефективної державної інвестиційної політики. Її необхідність турбує нас зокрема тому, що інвестиції і пов'язані пов'язані з ними процеси в економіці відіграють ключову роль у формуванні макроекономічних протекторів. А інвестиційна політика підприємства – визначне керівництво з формування програми капіталовкладень, вибору проектів і фінансових рішень. Інвестиційна політика полягає у виборі та реалізації найбільш раціональних шляхів розширення і освоєння виробничого потенціалу, посилення конкурентних переваг [6, с. 239].

Для проведення заходів щодо активізації інвестиційних процесів на підприємствах України спочатку треба здійснити їх аналіз за допомогою «тори-квінзі», починаючи з макrorівня (рівня країни) з метою дослідження характеру і стану інвестиційного клімату країни. Далі необхідно виконати так званий індустріальний аналіз макrorівня – специфічних секторів (регіонів, галузей) і завершити аналіз треба мікрорівнем – оцінка фінансового і економічного стану підприємства.

Покращити рівень активності інвестиційних процесів на підприємствах можна тільки за умов проведення заходів на всіх рівнях господарювання.

Розглядаючи питання не тільки. На рівні країни повинно виконуватися наступне: збалансування обсягів державного інвестування при посиленні його цільової спрямованості, залучення інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання шляхом створення плану дій щодо формування сприятливого інвестиційного клімату та упровадження при прийнятті Податкового кодексу України деяких податкових та амортизаційних стимулів інвестиційної та інноваційної діяльності суб'єктів господарювання.

Основними завданнями, що будуть сприяти активізації інвестиційних процесів на підприємствах, на регіональному рівні є наступні: стратегічне планування соціально-економічного розвитку регіону, реалізація регіональної інформаційної політики, спрямованої на формування сприятливого інвестиційного індексу регіону. [7, с. 49]

Отже, у першому розділі були розглянуті теоретичні основи інвестиційного потенціалу підприємства, зокрема наведена економічна суть і структура інвестиційного потенціалу підприємства, досліджено процес формування та реалізації інвестиційного потенціалу, а також проаналізовано особливості інвестиційного потенціалу промислових підприємств України.

Інвестиційний потенціал підприємства, що розглядається як можливість вкладення коштів у матеріально-речовинні й власні фактори виробництва для забезпечення умов нормального процесу відтворення на підприємстві, одержання очікуваного прибутку, містить, з одного боку, протиріччя сучасного економічного становлення і розвитку підприємства, а з іншого — змістовні характеристики сучасного інвестиційного процесу: сполучення ринкових, конкурентних і державних механізмів, вартісної і натурально-речовинної форм руху інвестицій, різноманітність джерел інвестування та інших факторів. Формування інвестиційного потенціалу відбувається за рахунок поступового свідомого чи несвідомого накопичення інвестиційних можливостей, що не можуть бути реалізовані підприємством зиттєво. При цьому в економіці взагалі інвестиційних можливостей завжди більше, ніж наявних інвестиційних ресурсів.

АНАЛІЗУВАННЯ ТА ЕКОНОМІЧНЕ СІДНОВЖАННЯ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПЕРСПЕКТИВОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ2.1 Сучасний стан державного регулювання інвестиційної діяльності в
Україні

Інвестиції виступають важливим фактором економічного розвитку. Одночасно вони слугують індикатором, що дозволяє оцінити рівень успішності економіки та визначити ефективність як саморегулювання, так і формованого державою механізму регулювання залучення інвестицій.

Сучасний стан інвестиційного ринку визначається розвитком приватних інвесторів та мінімізацією впливу та державної участі в інвестиційному процесі, а також створення сучасної інвестиційної інфраструктури. Зазначені процеси поступово виключають заміст інвестиційного капіталу за такими напрямками, як джерела фінансування та форми власності.

Зниження державної участі в інвестиційних проєктах стало наслідком не лише пертурбації інвестиційного режиму, що пов'язаний зі ринковим переходом, але й стрімким зменшенням державних прибутків в умовах економічного занепаду. Як зазначає М. Давид, «стремління та наслідки інвестиційного скорочення за рахунок регіональних та державного бюджетів, фонду державної підтримки пріоритетних галузей акцентували увагу в сфері державної інвестиційної політики в бік приватних структур. Проте, не дивлячись на кількісне зростання та різноманітність в приватному секторі суб'єктів інвестиційної діяльності, в інвестиційному процесі їх роль виявилась недостатньою для заповнення простору, котрий оформувався через зменшення ролі держави в інвестиційній діяльності» [45, с. 27-28].

Через зміну змісту власності, джерела інвестиційних державних ресурсів мали трансформуватися в більш резонантні приватні джерела, що призвело б до зростання ефективності інвестування та виникнення процесів децентралізації інвестиційної діяльності. Натомість децентралізація інвестиційної діяльності, що виразилася в суттєвому зменшенні централізованих інвестиційних ресурсів та зростанні недержавної частки інвестиційних джерел, супроводжувалася стрімким зростанням інвестиційної діяльності, зменшенням сукупного інвестиційного потенціалу практично всіх інвесторів, зростанням розриву між інвестиційним попитом та пропозицією, посиленням відпливу інвестиційного капіталу з матеріального виробництва до сфери торговельних і фінансових послуг [8, с. 97–127].

Відомий дослідник Ю. Састко зазначає, що у процесі формування інвестиційний ресурс, еволюційний за своєю суттю, з часом стає дедалі складнішим, набуває розвитку принципово нова структура власності на національне багатство – підсилюючи роль і місце фінансового сектора як проміжної ланки між реальними активами і власниками капіталів. Перетворення заощаджень на інвестиції з простого двоетапного процесу трансформується в багатоступінчастий процес, який опосередковується більш складною системою фінансових відносин та до якого залучається більша кількість учасників. Характер формування інвестиційних ресурсів розглядається переважно абстрактно, увага зосереджується на кількісних параметрах та макроекономічних показниках (обсягах грошової маси, відсоткових ставках, темпах інфляції). Відносини власності у сфері розподілу й перерозподілу чистих заощаджень згадуються лише опосередковано. Зокрема, наявність ефективного інвестиційного сектора визначається як необхідна передумова стимулювання приватних заощаджень згідно з ліберальним (неокласичним) підходом, який ґрунтується на тому припущенні, що в реальній економіці мають місце автоматичне перетворення заощаджень на інвестиції та здатність фінансового сектора до самоорганізації [18, с. 175–189].

Цікавою є думка М. Корняково із приводу того, що в системі економічних відносин між інвестиційного сектора виражається не тільки обсягом його активів, але також і його функціонально адекватністю та рівнем ефективності, що мають кваліфікаційний вимір [6, с. 221-245].

Далі варто розглянути основні економічні індекси України на міжнародному просторі (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Окремі економічні міжнародні індекси України за 2017-2018 рр.

Організація	Назва рейтингового показника	Місце України в рейтингу	Кількість країн у рейтингу
Конференція ООН з торгівлі та розвитку (UNCTAD)	Індекс потенціалу залучення ПІІ	88	174
	Індекс залучення ПІІ		89
Heritage Foundation	Індекс економічної свободи (51.9)	150	178
Transparency International	Індекс корупційності	130	180
A. T. Kearney	Рейтинг інвестиційної привабливості країн	130	174
Всесвітній економічний форум	Індекс глобальної конкурентоспроможності	85	138
	Індекс конкурентоспроможності бізнесу	96	189

Одним із головних економічних показників, що демонструє певні результати економічної діяльності держави, є ВВП у ринкових цінах. Загалом кожен третій вітчизняний продукт (чи послуга) реалізується через зовнішні економічні зв'язки, що мають суттєве значення в національній економіці та справляють вагомий вплив на пропорції й темпи економічного зростання, на формування конкурентного ринкового середовища і весь системний трансформаційний процес [18; 28]. Основні макроекономічні показники подано в табл. 2.2.

Ю. Сасенко зазначає, що в міжнародній статистиці для розрахунку основних показників національного доходу та динаміки використаного ВВП використовують метод дефлювання, згідно з яким ВВП (або національний

доклад) у витратних цінних показниках діють на загальний індекс-дефлятор, що визначається на базі опублікованих на офіційних ресурсах підказів цін.

Таблиця 2.2

Основні макроекономічні показники України [20]

Рівень	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Номінал ВВП, млн грн	1315600	1400889	1454931	1566728	1979458	2383182	2982920
Річний темп зростання ВВП, зміна у %	+21,6	+7,0	+3,3	+7,7	+26,3	+20,4	+25,2
Номінал ВВП, млн дол. США	163160	175781	183310	131805	90615	93270	112154
Річний темп зростання ВВП, зміна у %	+19,6	+7,7	+4,3	-28,1	-31,3	+2,9	+20,2
Інвестування, зміна у %	-5,6	-6,6	-6,9	-3,9	-0,3	1,2	2,5

Держава може виступати безпосереднім учасником інвестиційного процесу, займаючись розвитком підприємств державного сектора економіки та витрачаючи власні бюджетні кошти. Також держава може брати опосередковану участь у зазначеному процесі за допомогою таких основних напрямів діяльності:

- здійснення впливу на інвестиційне середовище шляхом стимулювання бюджетними витратами сукупного попиту, формування макроекономічного інвестиційного клімату, розвитку та регулювання банківської діяльності, розвитку грошово-кредитної сфери, стимулювання та фінансування діяльності дослідних науково-технічних і проектних організацій;

- здійснення регламентації умов господарської та фінансової діяльності підприємств.

Особливого значення серед першої групи факторів впливу набуває здійснення грошово-кредитної та бюджетної державної політики. Використовуючи податково-бюджетні важелі, визначають пропорції перерозподілу ВВП держав через бюджет, на рівні підприємства, у свою

чому, вимагають умови ринкового врядування підприємств між державою та державою. Без проведення повноцінної адміністративних реформ, та вступності ефективної інвестиційної політики та інших інвестиційних гарантій, за умов відсутності інвестиційних квотів, пов'язаних з обмеженнями необхідний розвиток малого та середнього бізнесу, так само як стає неможливим і прогресивний розвиток держави в напрямі збільшення приватного економічного інвестування. Удосконалення механізму державного регулювання інвестиційної діяльності повинно комплексно розв'язувати всі негативні ефекти, які можна очікувати від залучення зовнішніх інвестицій з метою забезпечення сталого економічного зростання, розвитку інфраструктури інвестиційної діяльності та поліпшення інвестиційного та бізнес-клімату.

Сьогодні проведення подальшої структурних реформ в Україні та потреба у збереженні вже організованої та стабільної динаміки економічного зростання обумовлюють діяльність механізму національних позитивних джерел формування та залучення інвестиційних ресурсів. Важливо додати, що відсутність виразної структури інвестиційних ресурсів та джерел, відповідних якісних та кількісних показників уможливило досягнення необхідного рівня розвитку та динаміки інвестиційних процесів.

З огляду на високі гарантії безпеки для іноземних інвесторів та, відповідно, високий рівень ризику світова тенденція зменшення банківського кредитування виступає у вигляді додаткового фактору гальмування економічного розвитку України. Масовий відплив депозитів, кожні внутрішні дослідження відповідних банківських установ та ускладнені умови доступу до світових фінансових ринків унеможливають зниження кредитних ставок та їхню доступність для малого й середнього бізнесу.

Більш того, дефляційна була причиною значного зростання державних боргів та витрат на обслуговування їх. Збільшення реальної відсоткової ставки викликало зростання рівня видатків на обслуговування непогашеної

частини боргу та збільшення вартості капіталу, що призвело до падіння ВВП [1].

За таких умов, доцільно буде визначити місце нашої держави в глобальному інвестиційному середовищі, і для цього важливим є визначення даних за допомогою проведення аналізу Індексу економічної свободи (Index of Economic Freedom).

Індексом економічної свободи є показник, який із 1995 р. розраховується в більшості світових держав та впливає на розвиток економіки і підприємництва та приток інвестицій [5].

Здійснюючи аналіз Індексу економічної свободи, можна визначити нахилі в державі проблемні питання, що власне нею і створюються та що обмежують економічне зростання в цій державі.

Отже, рівень економічної свободи світових держав розраховується за середнім арифметичним із десяти таких показників

- свобода фінансового сектора;
- свобода бізнесу;
- свобода інвестицій;
- свобода торгівлі;
- свобода праці;
- свобода гарантії прав власності;
- монетарна свобода;
- розміри бюрократичного апарату;
- фінансова свобода;
- ступінь захисту від корупції.

З огляду на показники, що наведені, можна дійти висновку, що теоретично за умов «абсолютно вільної економіки» в підсумку максимальний показник дорівнює 100 балам. Відповідно, він дорівнює нулю за умов відсутності свободи в теорії.

Світові держави в зазначеному індексі поділено на п'ять груп за показниками:

- вільні (з показником 80-100),
- переважно вільні (70-79,9),
- помірно вільні (60-69,9),
- переважно невільні (50-59,9),
- невільні (з показником 0-49,9).

Зазначений рейтинг демонструє загальну картину економічної свободи всіх світових держав.

Починаючи з 1995 р. Україна була однією з перших держав, де проводили аналіз Індексу економічної свободи. Цей показник у нашій державі останніми роками (з 2005 р. і по 2015 р.) демонструє тенденцію до постійного зниження: Індекс за цей період знизився на 8,9 бала (2005 р. – 55,8 бала, 2015 р. – 46,9 бала). Тут важливо зауважити, що в усіх світових державах середній показник за цей період майже не змінився та становив 60 бала. З 2009 р. наша держава за цим показником відноситься до категорії невільних держав, де не відбувається ґрунтових перетворень (близько 49 бала).

Динаміка Індексу демонструє стабільні темпи зниження позицій України протягом 2006–2014 рр. (рис. 2.1).

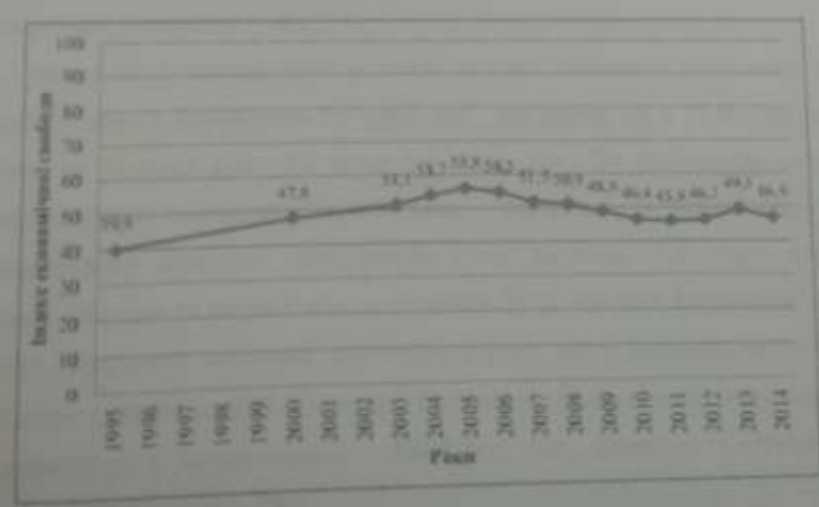

Рис. 2.1 Індекс економічної свободи України в 1995–2014 рр.

Станом на 2018 р. показник економічної свободи півної держави становить 51,9 бала, і за цим показником Україна посіла 150-те місце. Загальний бал показника порівняно з попереднім роком збільшився на 3,8 пункта, що демонструє поліпшення восьми із дванадцяти показників економічної свободи, зокрема і поліпшення свободи інвестицій та грошової свободи. Незважаючи на незначне зростання, Україна сьогодні посідає останнє місце серед 44 держав у регіоні Європи, а її загальний бал нижчий за регіональний та світові середні [152].

Аналіз тенденцій розвитку державної економіки та Індексу економічної свободи України демонструє стабільні темпи до зменшення відповідних позитивних позицій півної держави в глобальному інвестиційному середовищі. Внутрішні ризики розвитку економіки України в більшості пов'язано зі збільшенням боргових навантажень на Державний бюджет України та виснаженням міжнародних економічних резервів, через що відбувається поглиблення поточних диспропорцій, прискорення темпів падіння ВВП, скорочення обсягів промислового виробництва, зовнішньої торгівлі, зменшення обсягів залучення інвестицій тощо. Досліджуючи тенденції іноземного інвестування в Україні з 1994 р., можна стверджувати, що обсяг їх залишається незначним (табл. 2.3).

Станом на 1 жовтня 2019 р. обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України дорівнював 3,9 млрд дол., що майже на 6 % більше за показник на початку року на рівні 3,7 млрд дол. Як повідомляє сайт Державної служби статистики України (дод. – Держстат), за звітний період до акціонерного капіталу нерезидентів було залучено 1,2 млрд дол. інвестицій. Відділив за звітний період становив 306,9 млн дол. Відповідно до наведеної інформації, головним інвестором є Кіпр, обсяг вкладень якого за звітний період становить 464, 7 млн дол. Найбільші обсяги прямих інвестицій було спрямовано у промисловість – 464,5 млн дол., фінансову і страхову діяльність – 248,9 млн дол. [50].

Таблиця 2.3

Сукупний капітал нерезидентів в Україні за 1994–2016 рр.

Ріки	Сукупний обсяг капіталу нерезидентів, млн дол. США	Темп зростання до попереднього року, %	До 1994 р. ррн
1994	215,4	-	-
1995	483,5	-	-
1996	896,9	226,4	2,20
1997	1438,2	183,5	4,09
1998	2063,6	160,4	6,56
1999	2810,7	143,5	9,41
2000	3281,8	136,2	12,81
2001	3875,0	116,8	14,96
2002	4555,3	118,1	17,66
2003	5471,8	117,6	20,76
2004	6794,4	120,1	24,94
2005	9047,0	124,2	30,97
2006	9647,0	133,2	41,24
2007	16890,0	186,7	76,98
2008	21607,3	127,9	98,48
2009	29542,7	136,7	134,65
2010	35616,4	120,6	162,34
2011	40053,0	112,5	182,56
2012	44806,0	111,9	204,22
2013	50333,9	112,3	229,42
2014	55296,8	109,9	252,04
2014**	57056,4	103,2	260,06
2015**	45916,0	80,5	209,28

У 2017 р. з держав Європи в Україну надійшло 1243 млн дол. прямих іноземних інвестицій, з інших світових держав – 627,3 млн дол. Станом на 1 січня 2018 р., акціонерний капітал нерезидентів в Україні становив 39 145 млн дол. (із держав Європи – 7467,5 млн дол., з інших держав – 11 677,5 млн дол.). Такі показники виявилися на 4,3 % більшими за відповідні показники на початок року (37 514,1 млн дол.).

Нагромадженням підсумком найбільшими обсягами надходжень прямих інвестицій за 2018 р. були інвестиції підприємств промисловості – 10 684,9 млн дол., установ та організацій, що здійснюють страхову та фінансову діяльність, – 10 213,3 млн дол., роздрібною та оптовою торгівлі, ремонту автотранспортних засобів – 5 140,8 млн дол. [16].

Географічна структура іноземного інвестування залишається достатньо стабільною (див. 2.2).

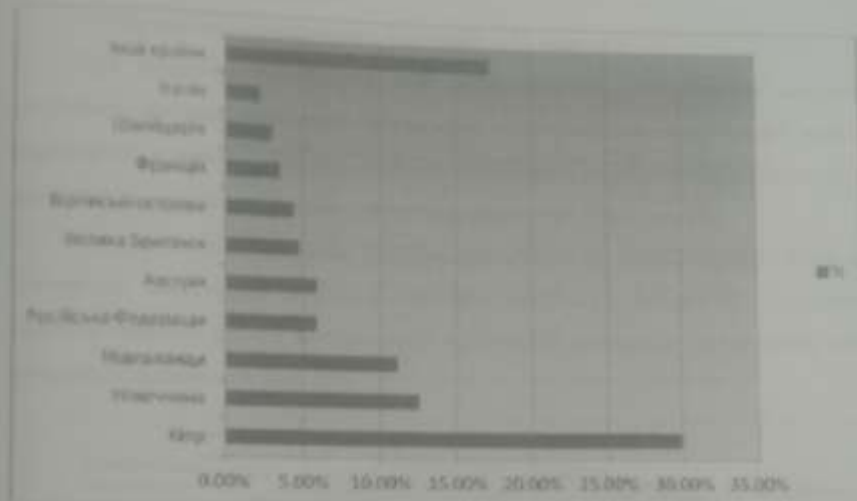

Рис. 2.2 Географічна структура іноземних інвестицій в економіку України станом на 1 січня 2017 р.

Протягом 2017 р. інвестиції в Україну надійшли зі 131 світової держави. Із країн Європи з початку інвестування було внесено 35 576,1 млн дол. інвестицій (що становить понад 77,5 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших світових держав надійшло близько 10 339,9 млн дол. [50]. Доцільно відзначити, що до головних держав – інвесторів України увійшли:

1. Кіпр – 10 009,1 млн дол.
2. Нідерланди – 6 293,1 млн дол.
3. Російська Федерація – 4 597,9 млн дол.
4. Великобританія – 2 169 млн дол.
5. Німеччина – 1 793,2 млн дол.

З України головні обсяги прямих іноземних інвестицій (нагромадженням підсумком) було спрямовано до таких держав:

1. Корея – 5 931,1 млн дол.
2. Російська Федерація – 151 млн дол.
3. Данія – 67,1 млн дол.
4. Вірнських Британських Островів – 61 млн дол.

Тут доцільно відзначити, що проаналізовані класифікації джерел залучення прямих іноземних інвестицій за державами-інвесторами може виражатися в певних рисках, а саме в залежності вітчизняної економіки від політики відповідних держав – головних інвесторів (Додаток А).

Важною проблемою для України становлять не лише незначні обсяги іноземних інвестицій, а ще й галузева структура інвестицій. Зокрема, сьогодні існують значні диспропорції в розподілі інвестицій за галузями, що продемонстровано на рис. 2.3.

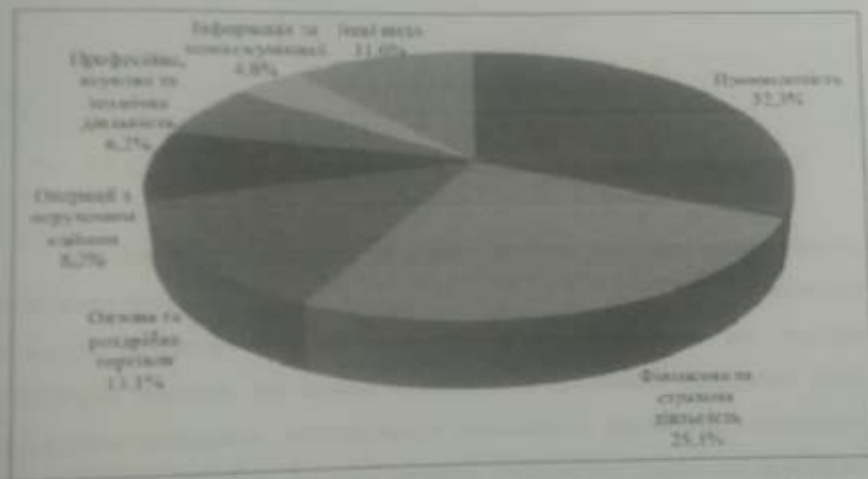

Рис. 2.3 Структура іноземних інвестицій в Україні за видами економічної діяльності станом на 1 січня 2017 р.

Як бачимо, у промисловій галузі зосереджено 32,3 % інвестицій. Це становить 14 818,9 млн дол. прямих інвестицій, зокрема в переробній галузі – 12 568,9 млн дол., галузі добувної і з розроблення кар'єрів – 1460,9 млн дол., у постачанні газу, пари та електроенергії – 716,8 млн дол. (Додаток Б).

У галузі фінансової та страхової діяльності зосереджено 11 536,9 млн дол (щ, відповідно, становить 25,1 % загального обсягу прямих інвестицій). У галузі оптової та роздрівної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів – 6 018,9 млн дол (13,1 %), в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, – 3 803,9 млн дол (8,3 %), що здійснюють професійну, наукову та технічну діяльність, – 2 837,0 млн дол (6,2 %) [50].

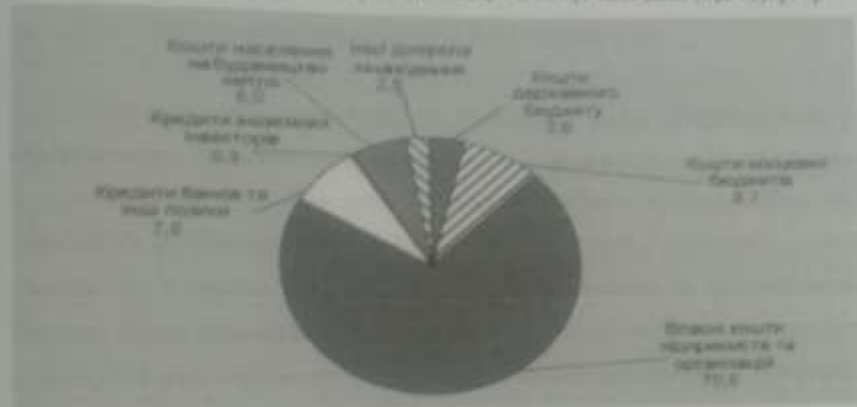

Рис. 2.4 Структура капітальних інвестицій за джерелами фінансування у 2018р

Усвідомлення ключової ролі в економічному зростанні інвестиційного складника зумовлює активне прагнення залучати інвестиції для забезпечення класного розвитку. Важливе значення в цьому процесі має вищезгадана платформа держави, яку можна визначити як сукупність природних умов, ресурсного потенціалу, географічного розташування, виробничого комплексу та специфіки діяльності. В одних регіонах держави поєднання цих факторів є більш вигідним, в інших – менш вдалим.

Отже, за результатами аналізу надходжень іноземних інвестицій можна дійти висновку про необхідність удосконалення механізмів державного регулювання залучення іноземних інвестицій. Передусім удосконалення потребує нормативно-правове забезпечення, тобто правовий аспект механізму державного регулювання залучення іноземних інвестицій. Також є

доцільним удосконаленням за напрямком розвитку власної засоби масової комунікації з організацією публічного управління, що має як мету формування позитивного іміджу України.

2.1 Моніторинг та оцінка діяльності, інвестиційного потенціалу сучасного промислового підприємства

2.1.1 Основні напрями діяльності ПАТ «Мотор Січ»

Товариство засноване Фондом державного майна України шляхом перетворення суб'єкта підприємницької діяльності - державного підприємства «Мотор Січ» згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 березня 1994р. № 216-р та наказом Фонду державного майна України від 4 травня 1994р. № 28-АТ і далі відповідно до законодавства України. Проте Компанія була заснована в 1907 році, тому має дуже велику історію, яка вже перевищує сотню років. Перший час компанія випускала продукцію виключно для місцевого ринку, але сьогодні виробни підприємства використовуються в авіації в більш ніж 120 країнах світу.

Місцезнаходження Товариства (юридичної особи): 69068, Запорізька область, м. Запоріжжя, Шевченківський район, проспект Моторобудівників, будинок 15.

Товариство створене з метою виробництва авіаційної техніки, продукції виробничо-технічного призначення, товарів народного споживання, цивільної продукції на основі оптимального використання виробничих потужностей і науково-технічного потенціалу, сільськогосподарської продукції, надання платних послуг населенню, ведення торговельної, комерційної, інвестиційної і зовнішньоторговельної діяльності та одержання прибутку.

Діяльність Товариства спрямована на подальший його розвиток, одержання прибутку на вкладений капітал як в Україні, так і за її межами.

Предметом діяльності Товариства є:

вони створюють, накопичують, акумулюють, експлуатують, використовують на в Україні, за її межами.

- Підприємства виробляють сировину (метали) і готові продукти та вироби (автомобілі, літаки).
- Підприємства електроенергетики виробляють та передають електроенергію.
- Підприємства зв'язу виробляють та надають послуги зв'язу.
- Підприємства транспортних засобів виробляють та надають послуги транспортування.

Усі ці підприємства і організації є суб'єктами економіки.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

- Підприємства виробляють сировину (метали) і готові продукти та вироби (автомобілі, літаки).
- Підприємства електроенергетики виробляють та передають електроенергію.
- Підприємства зв'язу виробляють та надають послуги зв'язу.
- Підприємства транспортних засобів виробляють та надають послуги транспортування.

Усі ці підприємства і організації є суб'єктами економіки.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Важливою ознакою підприємства є те, що воно виробляє товари або послуги, які продаються на ринку.

Використання при життєвостанові протуної державних металів, цинкових металів, в тому числі металургічних виробів з використанням металів, вироблених на інших заводах.

- Використання та реалізація виробів з використанням металургічних металів.
- Використання та збут різноманітних металургічних виробів.
- Використання та розробка програмного забезпечення металургічного та інших установок з програмним керуванням.
- Використання експлуатаційників та технологів металургічних виробів та металів в експлуатації металургічних підприємств, цехів та інших установок з програмним керуванням.
- Циклування та металургічне різноманітне металургічного та інших установок з програмним керуванням.
- Циклування та металургічне різноманітне металургічного металургічного, розробки, металургічне керування та металургічне програмне.
- Використання автомобільного транспорту, літаків для авіації.
- Використання транспортної авіації.
- Використання сільськогосподарського транспорту та інших машин для сільського господарства.
- Будівництво промислових суден.
- Виконання ремонтних робіт і надання послуг засобами зв'язку, оргтехніки, сигналізації, радіотехніки та інші ювілейні мережі.
- Виконання робіт і надання послуг промислового підприємства.
- Створення (введення) територіальних.
- Надання послуг факсового місцевого телефонного зв'язку з швидкістю до 10 000 номерів з приєднаним телефонним обладнанням та експлуатаційні телекомунікаційні мережі і надання в користування каналів зв'язку на території Закарпатської області.
- Надання послуг.

- Книговидавництво сировини;
- Видавництво газет;
- Видавництво журналів та інших періодичних публікацій;
- Друкування газет, журналів та інших періодичних публікацій;
- Випуск звукозаписів;
- Інші види видавничої діяльності;
- Поліграфічна діяльність;
- Політурна та одобрювальна сировина;
- Виробництво друкарських форм;
- Інші послуги, пов'язані з поліграфічним виробництвом;
- Тиражування записів на магнітних носіях;
- Тиражування звукозаписів;
- Тиражування відеозаписів;
- Тиражування записів програмного забезпечення комп'ютерів;
- Діяльність лікувальних закладів широкого профілю і спеціалізованих, медична практика, стоматологічна практика,
- Виконання робіт і послуг у сфері медицини;
- Надання всіх видів кваліфікованої лікувальної допомоги в амбулаторних і стаціонарних умовах;
- Застосування традиційних і нетрадиційних методів лікування, таких, як ендоскопія, ендопротезування, лазерна терапія, МРТ, ПРТ, фітотерапія, бальнеологія, грязьолікування, спортивно-олімпійське лікування, косметологічні послуги та ін.;
- Розробка, виробництво та реалізація медичної техніки, включаючи хірургічне устаткування, ортопедичне пристосування, в тому числі штучні ендопротези суглобів та інструментарій для їх імплантації, металоостеосинтезу;
- Медична практика і функціонування санаторно-курортних закладів;

- Підготовка персоналу, професійно-технічне навчання, одержання кваліфікації та інші навчально-методичні діяльності.
 - Догляд за дітьми дошкільного віку.
 - Виховання і навчання дітей дошкільного віку, корекція їх мовленнєвого і фізичного розвитку.
 - Надання послуг, пов'язаних з охороною державної та іншої власності, а також захист цивільної авіації від актів незаконного втручання.
 - Надання послуг з охорони громадян.
 - Розробка, використання, виробництво, виготовлення, зберігання, транспортування, прибирання, нерозкриття, вибух, вибух, відпуск, шкодження прекурсора.
 - Проектування вибухових робіт, вибухові роботи, допоміжні функції вибухової справи (прибирання, транспортування, зберігання, реалізація вибухових матеріалів), нерозкриття технологічними процесами.
 - Розробка, виготовлення, реалізація і ремонт зброї, зарядженої режовинами сльозоточивої дії, засобів індивідуального захисту та холодної зброї за ліцензіями, що видаються спеціальними органами згідно з чинним законодавством України.
 - Промисловий вислов риби, її переробка та реалізація.
 - Інші види економічної (господарської) діяльності, які не суперечать чинному законодавству України [27, с. 6-13].
- В своєму складі ПАТ «Мотор Січ» До складу ПАТ «Мотор Січ» належать такі структурні одиниці, розташовані на території України як:
- Запорізький моторобудівний завод. Головна структурна одиниця підприємства виробляє авіадвигуни, здійснює їхній ремонт та обслуговування, виготовляє приводи для газо- та нафтоперекачувальних агрегатів, пересувні автоматизовані електростанції, існують товари народного споживання. За радянських часів завод мав назву: «Моторний завод № 29».
 - Запорізький машинобудівний завод ім. В. І. Омеляченко. Основний напрямок діяльності заводу — ливарне виробництво, випробування двигунів

Д-14Г. Також на заводі виготовляється гідроурбани електростанції потужністю 1000, 6000 кВт.

- Сніжинський машинобудівний завод. Завод випускає деталі для дизельних двигунів (деталі компресора, лопатки компресора і турбіни), деталі і вузли для гідроліфтного обладнання, товари народного призначення.

- Волочиський машинобудівний завод. У 1971 році в місті Волочиськ Хмельницької області був створений Волочиський машинобудівний завод (ВМЗ). Основне завдання заводу — забезпечення зборних авіадвигунів багатотактними деталями і метизами, виготовлення технологічного оснащення. На ВМЗ організований цех з виготовлення пересувних автоматизованих електростанцій ПАЕС-2500, ремонт двигунів АІ-20 і його модифікацій АІ-20ДКЕ, АІ-20ДКН, АІ-20ДМЕ, АІ-20ДМН. Крім цього, ВМЗ випускає автозапчастини, тяжку товари сільськогосподарської групи.

- Авіакомпанія «Мотор Січ». Авіакомпанію створено у 1984 році і вона є одним з підрозділів у складі ПАТ «Мотор Січ». Авіакомпанію оснащено пасажирськими та транспортними літаками і вертольотами.

- ТРК «Алекс». 100 % акцій з правом голосу Запорізької телерадіокомпанії «Алекс» належить ПАТ «Мотор Січ».

2.1.2. Характеристика зовнішнього та внутрішнього середовища товариства

Середньооблакова чисельність штатних працівників облікового складу (осіб): 23840 Середня чисельність позаштатних працівників (осіб): 619 Фонд оплати праці за 2017 рік :2327215,9тис.грн. Факти зміни розміру фонду оплати праці, його збільшення або зменшення відносно попереднього року: Фонд оплати праці у 2016 році склав 1810673,7 грн. У 2017 році у порівнянні з 2016 роком відбулося збільшення фонду оплати праці на 516542,2 грн. Зміна фонду оплати праці сталася за рахунок збільшення

оскільки та тарифів. За категоріями структури промислово-виробничого персоналу склалися такім чином: 36,3% виробничих робітників, 26,1% - допоміжних робітників, 35,9% - ПП, 4,9% - ВТК і 2,8% - інших категорій персоналу, в %: Вища - 35 Середня-спеціальна - 20,6 Професійно-технічна - 18,9 Середня - 24,5, Серед працівників підприємства -30 кандидатів наук. Вікова структура персоналу, в % До 30 років - 26,2 31-40 років - 22,6 41-50 років - 18,1 51-55 років - 10,8 56-60 років -10,1 Старше 60 років - 12,2 Середній вік на підприємстві - 42,5років. Організація оплати праці спрямована на забезпечення винагороди працівників за працю, залежно від складності та умов виконуваної роботи, професійно-ділових якостей, результатів праці і господарської діяльності структурного підрозділу, у яких робітники безпосередньо працюють. Постійно ведеться аналіз середньої заробітної плати всіх категорій працівників, в частоті виконання норм виробітку, чисельності працівників. Підприємство не має заборгованості з виплати заробітної плати та оплати податків у бюджет і позабюджетні фонди. В основі кадрової політики АТ "МОТОР СІЧ" стоїть принцип наступності поколінь, забезпечення виробництва кваліфікованими робітниками та спеціалістами, збільшення рівня кваліфікації кадрового резерву, оптимізація структури та чисельності працівників. У 2017 році працевлаштовані 280 молодих спеціаліста, в тому числі 106 молодих фахівців з вищою освітою, 58 випускників коледжів і 116 випускників вищих профтехучилищ.

АТ «Мотор Січ», для утримання своїх позицій на світових ринках, проводить систематичну роботу з підвищення якості та характеристик продукції, що випускається, розробляє нові конкурентоспроможні двигуни, налагоджує мережу сервісного обслуговування, наближену до тих регіонів, де експлуатується наша техніка. Ці роботи вимагають значних матеріальних витрат. В Україні останнім часом практично відсутня державна підтримка проєктів по створенню нової авіаційної техніки та впровадження сучасних технологій. Всі інноваційні роботи - розробку і впровадження у виробництво

розвитку вертикального виробництва. Але на сьогодні, обсяг реалізації продукції підприємства у значній мірі залежить від законодавчих та державних актів з питань економіко-економічної діяльності та валютного регулювання [28].

2.1.3. Характеристика фінансового стану ПАТ «Мотор Січ»

Фінансово-економічна діяльність підприємства спрямована на забезпечення фінансової стійкості, стабільного надходження фінансових ресурсів та їх ефективного використання, досягнення раціонального співвідношення власних і позикових коштів. Підвищення прибутковості підприємства відбувається шляхом збільшення обсягів продажу та зниження витрат. В свою чергу для збільшення обсягу продажу вживаються заходи щодо стимулювання попиту на продукцію підприємства, інформування потенційних покупців продукції, після продажне обслуговування, надання вичерпної технічної інформації, до і після продажні консультації щодо технічних характеристик продукції та її експлуатації, розширення збутової мережі, вихід на нові ринки, комплексні маркетингові дослідження потенційних ринків збуту, випуск нових конкурентноспроможних видів продукції, ін. Технічний прогрес вимагає постійного оновлення асортименту продукції, що збільшує обсяги продажу, але одночасно вимагає додаткових витрат на закупівлю устаткування, пошуку, фінансування подібних витрат. Однією з цільових завдань підприємства є модернізація виробництва. У звітному періоді залучення кредитних коштів було направлено на придбання нового високопродуктивного обладнання, яке дозволить збільшити виробничі потужності, удосконалити технологічні процеси й істотно підвищити ефективність виробництва. Для зменшення витрат виробництва постійно вживаються заходи, у тому числі пошук постачальників, що пропонують вигідніші умови - на сьогоднішній день умови ринку забезпечують

Основна частка витрат припадає на виробництво своєї продукції і зменшилась на 1 780 658 тис. грн в абсолютному вираженні та на 15,19% у порівнянні відносних значень.

Загалом, зважаючи на результати товариства за 2017 рік, можна прийти до висновку, що на підприємстві відбулися ефективні зміни, що й призвели до збільшення прибутку у відносному і абсолютному значеннях.

Що стосується витрат підприємства на оплату праці працівників, то в 2016 р. витрати збільшились на 42 718 000 грн., відповідно відрахування на соціальні заходи знизилась на 123 853 000 грн., ніж у 2015 р. В 2017 р. змінили своє відображення наступна тенденція: витрати на оплату праці працівників збільшились на 517 211 000 грн., ніж у 2016 р. та на 559 929 000 грн. в порівнянні з 2015р., відповідно відрахування на соціальні заходи у 2017 р. зросли на 108 426 000 грн. в порівнянні з 2016 р., але все ще залишились нижче на 15 427 000 грн. ніж показник за 2015р.

Амортизаційні відрахування у 2017 р. склали 1 248 000 грн., що на 366 000 грн. більше, ніж у 2016 р. та на 417 000 грн. більше, ніж у 2015 р.

Структура собівартості продукції за елементами операційних витрат за 2015-2017 р.р. представлена в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Структура собівартості продукції за елементами операційних витрат за 2015-2017 р.р., тис. грн.

Найменування показника	Код р/ака	Значення		
		На	На	На
		01.01.2015р.	01.01.2016р.	01.01.2017р.
Матеріальні затрати	2500	5 756 457	5 228 251	5 860 340
Витрати на оплату праці	2505	1 799 804	1 835 048	2 352 259
Відрахування на соціальні заходи	2510	516 657	390 454	498 880
Амортизація	2515	702 848	850 296	804 089
Інші операційні витрати	2520	13 576 202	12 352 079	10 906 682
Разом	2550	22 351 968	20 656 130	20 422 250

У складі ПАТ «Мотор Січ» знаходяться основні засоби виробничого призначення, інформація про які представлена в табл. 2.3.

Таблиця 2.3
Інформація про основні засоби ПАТ «Мотор Січ» станом на 2017р., тис. грн.

Найменування основних засобів виробничого призначення	Власні основні засоби	
	На початок року	На кінець року
Будівля та споруди	1 290 780	1 312 515
Машини та обладнання	4 480 682	4 590 175
Транспортні засоби	500 041	660 841
Інше	2 071 129	2 845 880
Разом	10 314 832	11 414 431

Таким чином, в процесі виробничої діяльності товариство використовує лише власні основні засоби, орендованих будівель, обладнання, тощо в структурі основних засобів заводу немає. В цілому, загальна вартість основних засобів виробничого призначення товариства на кінець 2017р. збільшилася на 1 099 599 тис. грн. в порівнянні з початком року. Позитивним моментом в діяльності ПАТ «Мотор Січ» є модернізація обладнання, в результаті чого застаріле обладнання (морально та фізично зношене) замінюють або модернізують для застосування у виробничому процесі. Так, вартість машин та обладнання в загальній вартості основних засобів на кінець 2017р. складала 4 590 175 тис. грн., що на 109 493 тис. грн. більше, ніж на початок 2017р. Поповилася транспортна база ПАТ «Мотор Січ» за рахунок придбання нових транспортних засобів на протязі року, в результаті вартість транспортних засобів в загальній вартості основних засобів підприємства збільшилася на 160 800 тис. грн.

У звітному періоді залучення кредитних коштів було направлено на придбання нового високопродуктивного обладнання, яке дозволить збільшити виробничі потужності, удосконалити технологічні процеси й істотно підвищити ефективність виробництва. Так, наприклад, 27 квітня 2016 року були залучені 369 971 тис. грн. під 7,74% річних, що мають бути погашені до 25 квітня 2023 року.

Саме в цьому доповіді ПАТ «Мотор Січ» дає характеристику
як компанії, такій конкурентно-приспосадованій.

2.2. *Класифікаційні ознаки підприємства ПАТ «Мотор Січ» в ринку внутрішнього ринку*

Виробництво підприємства на внутрішньому ринку – це виробництво продукції для української економіки, але частина цієї продукції експортується за кордон. Це означає, що підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків. Крім того, підприємство має доступ до міжнародних ринків, але це не означає, що підприємство працює на міжнародному ринку.

Підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків. Це означає, що підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків. Крім того, підприємство має доступ до міжнародних ринків, але це не означає, що підприємство працює на міжнародному ринку. Складність економічного життя і процесів у світовій економіці означає, що підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків. Це означає, що підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків.

Це є ознакою і ПАТ «Мотор Січ» його економіко-правовою діяльністю підприємства, який є суб'єктом господарства, але в майбутньому стане повноцінним суб'єктом господарства, як економіко-правовою діяльністю підприємства.

ПАТ «Мотор Січ» є підприємством внутрішнього ринку для України, виробництва і продажів продукції в Україні, Мотор Січ експортує свою продукцію в інші країни. Рішення Раді в Україні щодо експорту продукції означає, що підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків. Це означає, що підприємство працює на внутрішньому ринку, але також має доступ до міжнародних ринків. Крім того, підприємство має доступ до міжнародних ринків, але це не означає, що підприємство працює на міжнародному ринку.

підприємств і падіння торгових оборотів. Проквіє кошт двигунів становить 30% від чистого прибутку, ремонт і технічне обслуговування двигунів – 27%, енергетичного обладнання виробництва – 14%. 90% продукції підприємства орієнтоване на експорт. Компанія також бере активну участь у реконструкції української газотранспортної системи. ПАТ «Мотор Січ» є одним з найбільш високо технологічних підприємств України. Акции компанії включені в індексний кошик Української Биржі з моменту запуску Індексу UX.

Двигунами виробництва «Мотор Січ» оснащені близько 80% всіх вертольотів, вироблених в Росії, регіональні літаки Ан-140, Ан-148 і Ан-158, транспортні літаки Ан-124 («Руслан»), Ан-225 («Мрія»), Ан-26 і перспективний Ан-70, спеціалізовані літаки Бе-200, навчально-бойові літаки Як-130 і L-15, а також ряд тактичних ракет. Основним російським контрактом підприємства є підписаний в 2011 році з холдингом «Вертольоти Росії» 5-річний договір на 1,5 млрд. дол. США, за яким щорічно має поставлятися до 270 двигунів для вертольотів Ка-31, Ка-32, Мі-17, Мі-8 МТВ, Мі-24, Мі-28. На поточний момент цей контракт фактично заморожений через припинення військово-технічного співробітництва між Україною і Москвою. Проте, підприємству судячи по всьому вдається обходити дане ембарго шляхом реалізації своєї продукції через спільні підприємства в Білорусії та Китаю. Це дозволяє ПАТ «Мотор Січ» продовжувати генерувати ліву частку позитивного грошового потоку.

В умовах світової конкурентної боротьби на ринку авіабудування ПАТ «Мотор Січ» доводиться стикатися з такими гігантами авіаційної галузі, як «General Electric» (США), «Pratt & Whitney» (Канада), «Snecma / Turbomeca» (Франція), «BMW Rolls- Royce» (Німеччина / Англія), які отримують державну фінансову та правову підтримку, як в науково-дослідних цілях, так і в просуванні на ринку нової продукції. Незважаючи на високо конкурентну боротьбу в авіабудівній галузі ПАТ «Мотор Січ» продовжує налагоджувати постачання своїх двигунів в Польщу та Австрію. А саме, – підприємство

використанні своїх двигунів «МС-500В» на польських вертольотах. Також на початку 2015 року, з австрійською компанією «Діагностик Авіафайв» – великим виробником легких літаків, був укладений довгостроковий договір, який передбачає поставку для літака «DASO-JP7» турбодвигуна «АІ-450С», розробленого держпідприємством «Інженер-Прогрес» і виготовленого на «Мотор Січ».

У останньому, 2018 році, підприємство повністю відмовилося від співпраці з російськими компаніями, а основними країнами, до яких підприємство експортує свій товар (авіадвигуни) у 1-му кварталі 2018 р ПАТ «Мотор Січ» стали:

- Білорусь – 6 АІ-25ТД по 480 тис. дол. за одиницю;
- Китай – 12 АІ-222-25 по 1,875 млн. дол. за одиницю і 40 ТВ3-117 (ВК-2500) по 424,473 тис. дол. за одиницю;
- ОАЕ – 4 ТВ3-117 (ВК-2500) по 759 тис. дол. за одиницю і 2 по 871 тис. дол. за одиницю;
- М'яма – 2 ТВ3-117 (ВК-2500) по 1,227 млн. дол. за одиницю. [30]

В Україні ж ПАТ «Мотор Січ», для потреб Міністерства оборони, постачає і ремонтує авіадвигуни сімейства «ТВ3-117» і вертольоти, а також виконує ремонт авіадвигунів різних типів і модифікацій, техніки наземного застосування. Найбільш великими українськими споживачами в 2015 році були і залишаються Міністерство оборони України, ДП «КАЗ» Авіакон «(м. Кантон), ДП «АНТОНОВ»(м.Київ), ДП «Укрспецекспорт». [31]

Ринки збуту продукції ПАТ «Мотор Січ» умовно розділяються на регіональний одини: Росія, Країни Далекого Зарубіжжя (у тому числі Китай, Індія, Алжир, Іран, країни Південно-східної Азії та Європи); інші країни СНД, Україна. Одним з найбільших традиційних ринків збуту для підприємства була Росія. Проте, останнім часом в зв'язку з незалежними від підприємства обставинами цей ринок збуту стає для нього менш доступним. Другим по величині ринком збуту є країни Далекого Зарубіжжя.

Завдяки частиним вкладанням у звітному році на Дніпровому Заводському підприємстві контракти на постачання серійних і ремонтних авіадвигунів АН-131/Ж138К, АН-20, ТН3-117 різних модифікацій, допоміжних систем управління АН-9(9В) і запчастин до них [32]

Динаміка збуту продукції ПАТ «Мотор Січ» (експортна продукція та збут на вітчизняному ринку) за період 2015-2017 рр. представлено в табл. 2.4.

Таблиця 2.4

Динаміка збуту продукції ПАТ «Мотор Січ» за 2015-2017 рр.

Рок	Обсяг, тис. грн.
2015	13 050 831
2016	5 471 311,4
2017	13 649 611

В цілому можна говорити, що за останній період зовнішньоекономічна діяльність товариства знаходиться у фазі підйому, про що говорять вищезазначені дані. Управління контрактною діяльністю, а саме, підписання та виконання контракту, є одним із головних моментів зовнішньоекономічної діяльності підприємства. У міжнародній комерційній практиці контрактом називають договір купівлі-продажу товарів у матеріально-речовій формі [29, с.57]. Цей документ, що оформляє зовнішньоторгову угоду, містить письмову домовленість сторін про постачання товару: зобов'язання продавця передати певне майно у власність покупця та зобов'язання покупця прийняти це майно і сплатити за нього необхідну грошову суму.

При укладенні зовнішньоторгової угоди сторони повинні обумовити, право якої держави використовуватиметься для регулювання форми угоди і прав та обов'язків сторін. За українським законодавством права та обов'язки сторін зовнішньоторгового контракту визначаються правом країни, обраної сторонами при укладенні контракту чи в результаті подальшого узгодження. Зміст контракту складають його умови, про які сторони, що укладають угоду, домовилися у процесі укладення контракту та попередніх переговорів. Ці

всего оборудования, включая также и в работе, а также до
 доставки на место выполнения работ. При этом необходимо
 учитывать на месте работы, указанный для работы. Сами
 компании (State National Auto-Technology Group & Export Corporation)
 (SATEC) на основе документа АИВ-211.02 для выполнения на территории
 Китая К-80.

РОЗДІЛ 3 ЦІЛІ І УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Стратегію напрума реалізації інвестиційного потенціалу підприємства

Інвестиційна діяльність ТОВ «Мотор Січ» є досить тривалою і тому має здійснюватися з урахуванням певної перспективи.

Інвестиційна стратегія – це процес формування інвестором системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Ринкові умови, що швидко змінюються, недосконалість та зміність законодавчої бази, інформаційні процеси та криза неплатежів вимагають гнучкого підходу до формування інвестиційної стратегії. Вихідною передумовою формування інвестиційної стратегії є загальна стратегія економічного розвитку компанії. Щодо неї інвестиційна стратегія має підлеглий характер і має узгоджуватися з нею за цілями та етапами розвитку. Таким чином, інвестиційна стратегія має розглядатися як найважливіший фактор забезпечення ефективного розвитку компанії відповідно до обраної нею загальної економічної стратегії.

Процес формування інвестиційної стратегії ТОВ «Мотор Січ» пролядає певні етапи:

- 1) визначення термоду реалізації інвестиційної стратегії з урахуванням розміру підприємства, його потужності, темпів розвитку, галузевої належності, а також передбачуваності розвитку економіки загалом;
- 2) визначення стратегічних цілей інвестиційної діяльності;
- 3) забезпечення приросту капіталу або підвищення рівня прибутковості інвестицій.

РОЗДІЛ 3
ПІДХИД УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПРОМІСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Стратегічні напрями реалізації інвестиційного потенціалу підприємства

Інвестиційна діяльність ТОВ «Мотор Січ» є досить тривалою і тому має здійснюватися з урахуванням певної перспективи.

Інвестиційна стратегія – це процес формування інвестором системи довгострокових цілей інвестиційної діяльності та вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Ринкові умови, що швидко змінюються, недосконалість та змінність законодавчої бази, інфляційні процеси та криза несплатежів вимагають гнучкого підходу до формування інвестиційної стратегії. Вихідною передумовою формування інвестиційної стратегії є загальна стратегія економічного розвитку компанії. Щодо неї інвестиційна стратегія має підлеглий характер і має узгоджуватися з нею за цілями та етапами розвитку. Таким чином, інвестиційна стратегія має розглядатися як найважливіший фактор забезпечення ефективного розвитку компанії відповідно до обраної нею загальною економічною стратегією.

Процес формування інвестиційної стратегії ТОВ «Мотор Січ» проходить певні етапи:

- 1) визначення періоду реалізації інвестиційної стратегії з урахуванням розміру підприємства, його потужності, темпів розвитку, галузевої належності, а також передбачуваності розвитку економіки загалом;
- 2) визначення стратегічних цілей інвестиційної діяльності;
- 3) забезпечення приросту капіталу або підвищення рівня прибутковості інвестицій;

4) зміну пропорцій у структурі реального та фінансового інвестування через удосконалення галузевої та регіональної спрямованості інвестиційних програм;

5) удосконалення технологічної та відтворювальної структури капітальних вкладень;

6) розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів;

7) конкретизація інвестиційної стратегії за періодами її впровадження;

8) оцінювання розробленої інвестиційної стратегії за напрямом;

9) узгодженість цілей, напрямів і етапів інвестиційної стратегії з базовою стратегією підприємства;

10) внутрішня збалансованість інвестиційної стратегії, тобто узгодженість окремих стратегічних цілей і напрямів інвестиційної діяльності між собою, а також послідовність їхнього виконання;

11) узгодженість інвестиційної стратегії із зовнішнім середовищем, тобто відповідність інвестиційної стратегії змінам інвестиційного клімату та кон'юктури ринку;

12) можливість впровадження інвестиційної стратегії з урахуванням наявного ресурсного потенціалу;

13) прийнятність рівня ризику через аналіз інвестиційних ризиків і можливі наслідки для підприємства та шляхи їх компенсації;

У результативність інвестиційної стратегії на основі визначення економічної ефективності реалізації інвестицій.

Залежно від мети інвестування, типу управління, характеру економічної ситуації та багатьох інших факторів можна виокремити різні інвестиційні стратегії. До групи базових належать:

- стратегія збереження, що рекомендується інвесторам, які не бажають ризикувати своїм капіталом, а також тим, хто не впевнений у строках інвестування. Оптимальним варіантом стратегії є той, що передбачає термінове виведення основної частини коштів (до 80-90 %) з інвестиційного ринку протягом року.

- стратегія інвестування, орієнтована на інвесторів, які не бажають ризикувати.

Мета стратегії ПАІ «Minor Size» - інструмент з пріоритетним доступом, який із допомогою за безпечним фінансовим інструментом.

- стратегія консервативного росту - рекомендується для інвесторів, які передбачають отримати високі доходи при обсягах потенційного ризику.

- стратегія агресивного росту - передбачає отримання максимальної можливої доходності на вкладений капітал за короткий період.

Для стратегічного інвестора, головною метою якого є вплив у розширеній сфері впливу та участі в управлінні підприємством, можна назвати:

- стратегію ефективного власника - мета інвестора полягає не лише в отриманні доступу до певних видів продукції, але й у відкритті науково-технічного та промислово-збутового потенціалу та фінансового оздоровлення підприємства-емітента.

- стратегію спекулятивного злиття та поглинання, який свої зусилля у придбанні контрольного пакету акцій для забезпечення доступу до дефіцитних товарів (послуг) фінансових ресурсів або з метою отримання у користування вигідних об'єктів нерухомого майна, інших майнових та немайнових прав. Інвестори, які використовують цю стратегію, можуть отримати прибуток, як за рахунок реалізації пакету акцій кінцевому інвестору, так і за рахунок управління грошовими потоками підприємства.

Якщо за ознаку класифікації коти прибутковості, то учасники інвестиційного процесу розрізняють стратегії, що базуються на:

- зростанні інвестованого капіталу;

- забезпеченні отримання регулярного поточного доходу;

- раціональному поєднанні зростання капіталу та поточного доходу.

Стратегія зростання капіталу полягає в отриманні доходу за рахунок збільшення ринкової вартості об'єктів інвестування.

Стратегія регулярного зростання дозволяє знизити ризик неповернення грошей за рахунок дивидендів за акціями, відсотків і доходу при можливих боргових виплатах інтересу (контракти, облигації).

Стратегія збалансованого зростання припускає отримання регулярного доходу та забезпечення середнього зростання вкладеного капіталу.

Інвестиційну стратегію слід розглядати і як процес стратегічного управління інвестиційною діяльністю, який дозволяє сформулювати чітку мету розвитку фірми, позицію менеджера та оперативно пристосовуватися до змін ринкового середовища.

Управління інвестиційною діяльністю або інвестиційний менеджмент - це система принципів та методів розробки та реалізації управлінських рішень, пов'язаних із здійсненням різних аспектів інвестиційної діяльності. Інвестиційний менеджмент тісно пов'язаний з іншими фундаментальними системами управління підприємства. Наприклад, з фінансовим менеджментом через формування інвестиційних ресурсів; з виробничим менеджментом цей зв'язок опосередковується через спільне управління формуванням основних та оборотних коштів; з менеджментом персоналу через здійснення інтелектуальних інвестицій в робітників підприємства.

Основною метою інвестиційного менеджменту ТОВ «Мотор Січ» є забезпечення найефективнішої реалізації інвестиційної стратегії суб'єкта підприємницької діяльності на усіх етапах розвитку.

Ефективне управління інвестиційною діяльністю має здійснюватися на основі таких принципів, як:

Взаємозв'язок із загальною системою управління на підприємстві взагалом та з окремими функціональними системами управління зокрема.

Сорядкованість дій інвестиційного менеджменту на досягнення конкретних цілей інвестування.

Визначення напрямів інвестиційного менеджменту залежно від об'єкта інвестування.

48

Самість інвестиційної стратегії та інвестиційного менеджменту на підприємстві.

Самість інвестиційних цілей, результатів інвестиційної діяльності та зобов'язань та дослідження.

Комплексність інвестиційного менеджменту, що передбачає планування, аналіз, регулювання та контроль за інвестиційною діяльністю.

Розробка методів та засобів інвестиційного менеджменту з урахуванням підвищення ефективності виробництва, збільшення прибутку та мінімізації інвестиційних ризиків.

У процесі реалізації основної мети та з урахуванням основних принципів інвестиційного менеджменту має вирішуватися такі основні завдання:

Забезпечити взаємну та комплексну взаємодію суб'єктів підприємництва шляхом здійснення ефективної інвестиційної діяльності, ринкової диверсифікації цієї діяльності.

Максимізувати прибутки від інвестиційної діяльності, бо прибуток є не тільки результатом інвестиційної, а й усієї господарської діяльності підприємства. Тому, за наявності альтернативних напрямів інвестування, потрібно обирати такий об'єкт, який забезпечить найбільшу суму чистого прибутку в розрахунку на вкладений капітал.

Мінімізувати інвестиційні ризики, бо за несприятливих умов вони можуть призвести до втрати не тільки прибутку, а й частини інвестиційного капіталу.

Забезпечити фінансову стабільність і платоспроможність суб'єктів підприємництва у процесі реалізації інвестиційних програм. Оскільки інвестиційна діяльність пов'язана з вкладанням значних фінансових ресурсів, зазвичай на тривалий період, то це може призвести до зменшення платоспроможності інвестора, несвочасної сплати поточних зобов'язань і платіжних зобов'язань перед контрагентами, державним бюджетом тощо.

Визначити можливі варіанти прискорення реалізації інвестиційних програм. Останні необхідно реалізувати взаємозамінно, оскільки це

сприятиме прискоренню економічного розвитку підприємств (організацій), доцільному формуванню грошових потоків у вигляді прибутку від інвестицій та використанням відрахувань, скороченню темпів використання кредитних ресурсів, зменшенню інвестиційних ризиків, пов'язаних із несприятливими змінами кон'юнктури інвестиційного клімату.

Усі ретягнуті завдання тісно взаємопов'язані між собою та визначають такі основні функції інвестиційного менеджменту.

а) дослідження поточного стану інвестиційного ринку та прогнозування зміни його кон'юнктури;

б) розробка стратегічних напрямів інвестиційної діяльності підприємства;

в) пошук та оцінювання найефективніших об'єктів інвестування;

г) розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів суб'єкта інвестиційної діяльності залежно від об'єкта інвестування;

д) формування та оцінювання інвестиційного портфеля за критеріями доходності, ризику та ліквідності;

е) управління реалізацією окремих програм та проектів;

є) пошук найефективніших заходів мінімізації інвестиційних ризиків;

ж) здійснення ефективного контролю за реалізацією інвестиційної діяльності.

У процесі управління формуванням інвестиційних ресурсів важливим є визначення загального обсягу необхідних інвестиційних ресурсів, вибір ефективних схем фінансування інвестиційної діяльності, забезпечення максимального обсягу залучення власних інвестиційних ресурсів за рахунок внутрішніх джерел, забезпечення необхідного обсягу залучення власних інвестиційних ресурсів з зовнішніх джерел, визначення оптимального співвідношення структури капіталу та забезпечення мінімізації вартості залучених інвестиційних ресурсів із різних джерел.

Отже, основною метою стратегічного управління інвестиційним потенціалом є визначення напрямів, методів, засобів та форм інвестування з

металеві конструкції виробництва зарубіжного та вітчизняного виробництва.

Виробництво ППТ виробу С100 являє собою запуски нової виробничої лінійної лінії з використанням спеціальної матриці - форми на вітчизняній основі виробництва.

Основні параметри та характеристики:

- довжина
- ширина
- висота
- діаметр отвору для з'єднання
- товщина стінки

Виробництво ППТ виробу С100 являє собою виробництво спеціальної петлі металевих конструкцій.

- довжина
- ширина
- висота
- діаметр отвору
- товщина стінки

Основні параметри та характеристики:

- 1) ширина металу - 1,5 м, довжина - 125x250x65 мм
- 2) ширина металу - 1,5 м, довжина - 125x250x85 мм

Специфікація металевих петль має включати фотомеханічні і технічні креслення, креслення "внутрішній" і "зовнішній" і внутрішній діаметр отвору спеціальної форми металу, і служить для:

- визначення технічної якості металевих стій.
- визначення стійкості проти металічного удару лінійної частини стій.

також:

- визначення якості - стійкості фасадної частини стій,
- визначення структурної міцності фасадної частини стій.

Будівництво об'єкту здійснюється методом укрупненого виконання і складу виконавчості. Рівня гравітаційної ідеальності кожного будівельного використання техніки і матеріалів розвитку дозволяє отримати відповідну фактуру кожної частини. Такої фактурності не можна отримати методом простого просування і диття в Європі на технічних вже більше досягнень займає провідні позиції у виробництві будівельних матеріалів заданих певною мірою і довговічності продукції.

Комплексність обладнання для використання цегли:

- прес гідравлічний
- транспортери лоткові
- розпушувач
- прорізнак
- бетоноштамп

Загальна вартість проекту становить 4614345 тис. грн.

3.2 Оцінка ефективності впровадження інвестиційного проекту ПАТ «Мотор Січ» в умовах експортних обмежень.

Показники економічної ефективності інвестицій можуть розглядатися за такими ознаками: рівень цілей інвестора, характер і тимчасовий період урахування результатів і витрат, мета використання показників.

Серед показників економічної ефективності інвестицій залежно від рівня цілей інвестора виділяють показники народногосподарської, бюджетної і комерційної ефективності.

Показники народногосподарської ефективності враховують результати і витрати, які виходять за межі цільових фінансових інтересів учасників інвестиційних проектів.

До показників, які використовують для визначення ефективності інвестицій, належать сума чистого приведенного доходу, індекс дохідності,

період окупності та внутрішня норма дохідності. Чистий приведений дохід дозволяє отримати найбільш узагальнену характеристику результату інвестування, тобто кінцевий ефект в абсолютній сумі.

Під чистим приведеним доходом (ЧПД_ч) розуміють різницю між приведеними до поточної (теперішньої) вартості сумою чистого грошового потоку за період експлуатації інвестиційного проекту і сумою інвестиційних затрат на його реалізацію.

Розрахунок ЧПД_ч для одночасно інвестованих затрат виконується за формулою:

$$\text{ЧПД}_{\text{ч}} = \sum_{t=1}^n \frac{\text{ЧГП}_t}{(1+i)^t} - \text{ІЗ}_0, \quad (3.1)$$

де ЧГП_t – сума чистого грошового потоку за окремими інтервалами загального періоду експлуатації інвестиційного проекту (якщо загальний період експлуатації визначити важко, то він приймається $t = T_c - 3$ років);

ІЗ₀ – сума одночасно інвестованих затрат для реалізації інвестиційного проекту; i – дисконтна ставка, що використовується, n – кількість інтервалів у загальному розрахунковому періоді t .

Для оцінювання ефективності інвестиційного проекту визначаємо очікувану суму чистого приведенного доходу для них. Дані, що характеризують інвестиційний процес:

1) обсяг інвестицій – 4614345 тис. грн.;

2) період окупності – 3 роки;

3) сума чистого грошового потоку:

а) всього – 10029619,26 тис. грн.;

б) у тому числі по роках:

- 2016 р. – 3009763,26 тис. грн.;

- 2017 р. – 5305437,72 тис. грн.;

2018 р. - 1714418,28 тис. грн.

70

Для дисконтування суми грошового потоку проекту ставка відсотка прийнята у розмірі $i = 21\% = 0,21$. Результати дисконтування наведені у таблиці 3.1.

Таблиця 3.1
Розрахунок поточної (теперішньої) вартості чистих грошових потоків для інвестиційного проекту

Роки	Інвестиційний проект		
	майбутня вартість, ЧГП	дисконтний коефіцієнт при $i=21\%$	поточна вартість, грн.
2 016 р.	3009763,26	$\frac{1}{(1+i)^1}$	2486064,453
2 017 р.	5305437,72	0,826	3623613,963
2 018 р.	1714418,28	0,683	966931,9099
Разом:	10029619,26	0,564	7076610,33

З урахуванням розрахованої поточної вартості чистих грошових потоків визначаємо чистий приведений дохід:

$$\text{ЧПД} = 7076610,33 - 4614345 = 2462265,33 \text{ тис. грн.}$$

Для одночасно здійснюваних інвестиційних затрат (I_0) індекс дохідності (ID_0) визначається за формулою:

$$ID_0 = \frac{\sum_{t=1}^n \frac{\text{ЧГП}_t}{(1+i)^t}}{I_0}, \quad (3.2)$$

де ID_0 - індекс (коефіцієнт) дохідності для одночасно здійснюваних інвестиційних затрат;

ЧГП_t - сума чистого грошового потоку для окремих інтервалів загального періоду експлуатації інвестиційного проекту;

Σ – сума планованих інвестиційних затрат на реалізацію інвестиційного проекту.

Використовуючи наведені результати визначимо індекс доходності:

$$ID_1 = \frac{2076610,33}{4614345} = 1,55$$

Індекс (коефіцієнт) рентабельності (IP_1) інвестиційного проекту можна використовувати як допоміжний параметр оцінювання, тому що він не дозволяє оцінити весь зворотний потік для проекту. Цей індекс розраховується за формулою:

$$IP_1 = \frac{ЧП_1}{\Sigma}, \quad (3.3)$$

де $ЧП_1$ – середньорічна сума чистого інвестиційного прибутку за період експлуатації проекту,

Σ – сума інвестиційних затрат на реалізацію інвестиційного проекту.

Визначимо індекс рентабельності:

$$IP_1 = \frac{2462365,33}{4614345} = 0,53$$

Період окупності є одним із найбільш розповсюджених і зрозумілих показників оцінки інвестиційного проекту. Розрахунок цього показника можна виконувати двома методами:

- статистичним (бухгалтерським);
- дисконтним.

Дисконтований (статистичний) період окупності ($ПО_0$), що визначається статистичним методом, розраховується за формулою

$$ПО_0 = \frac{\Sigma}{ЧП_1}, \quad (3.4)$$

де Π – сума інвестиційних затрат на реалізацію проекту;
 ЧП_t – середньорічна сума чистого грошового потоку за період експлуатації проекту (для короткострокових реальних вкладень (до 1 року) цей показник розраховується як середньомісячний).

Дисконтований період окупності (ПО_д) визначається за формулою

$$\text{ПО}_d = \frac{\Pi_0}{\sum_{t=1}^n \frac{\text{ЧП}_t}{(1+i)^t}} \quad (3.5)$$

де ПО_д – дисконтований період окупності одночасних інвестиційних затрат за проектом;

Π_0 – сума одночасних інвестиційних затрат на реалізацію проекту;

ЧП_t – сума чистого грошового потоку за окремими інтервалами загального періоду експлуатації інвестиційного проекту;

i – дисконтна ставка, що використовується;

n – кількість інтервалів (років, місяців) у загальному розрахунковому періоді t ;

t – загальний розрахований період експлуатації проекту (років, місяців).

Використовуючи попередньо отримані результати визначимо період окупності. Спочатку обчислимо середньорічну суму чистого грошового потоку в поточній вартості

$$\left(\frac{\sum_{t=1}^n \frac{\text{ЧП}_t}{(1+i)^t}}{t} \right) = \frac{7076610,33}{3} = 2358870,11 \text{ тис. грн} \quad (3.6)$$

З урахуванням середньорічної вартості чистого грошового потоку період окупності становить: 4614345

$$DZ_1 = \frac{4614345}{213887011} = 1,97 \text{ років}$$

73

Висловивши з наведених вище розрахунків, можна зробити висновок, що рентабельність даного проєкту, є економічно обґрунтованою, так як витрати окупляться через 1,97 років і проєкт почне приносити прибуток.

Отже, шляхи удосконалення процесу управління інвестиційними ресурсами на ПАТ «Мотор Січ» було обґрунтовано шляхом оптимізації інвестиційних ресурсів на підприємстві та оцінено ефективність запропонованих заходів.

Інвестиції являють собою вкладення капіталу з метою подальшого його збільшення. При цьому приріст капіталу повинен бути достатнім для того, щоб інвестор узявся інвестувати даний проєкт і винагородити його за ризик, відшкодувати втрати від інфляції в майбутньому періоді.

Проблема інвестування в оперативну діяльність досить актуальна, так від оперативної діяльності залежить фінансовий результат підприємства, чим краще оперативна діяльність, тим краще результат. В умовах постійної змінюваності факторів зовнішнього середовища з метою своєчасного коригування інвестиційних процесів потрібно здійснювати постійний моніторинг інвестиційної діяльності.

3.3 Комплексний механізм державного регулювання формування та розвитку інвестиційного потенціалу промислових підприємств

В умовах політико-адміністративного реформування та розвитку ринкових відносин в Україні на особливу актуальність заслуговує дослідження проблем інвестиційної діяльності загалом та пошук оптимального механізму залучення іноземних інвестицій, що міг би забезпечити перехід до ефективного інвестиційно-іновашійного зростання, на ґрунті упровадження масштабних інвестицій. Найближчим часом узагальнена модель механізму залучення іноземних інвестицій стрімко

достатньо. Будучи підґрунтям стабільного та ефективного економічного розвитку, і не маючи змогу скоротити розрив за ключовими макроекономічними показниками між релативними сусідніми державами та Україною, сформує передумови для членства в ЄС.

Тривалий час політичне становлення в Україні було не настільки привабливим задля належного розвитку як інвестиційної діяльності, так і з боку перерозподілу власності, зміни у структурі діяльності КМУ та численні перестановки в інститутах влади [13].

На імідж та інвестиційну привабливість держави на світовій арені також впливає ефективність та прозорість роботи судової системи. На думку експертів, в Україні варто збільшити вимоги з боку державних установ, що повинні контролювати дотримання законів та виконання судових рішень, адже інвестори передусім реагують на реальний та дієвий механізм його дотримання. Також важливою передумовою поліпшення інвестиційного середовища в Україні виступає страхування іноземних інвестицій, яке може здійснюватися державними та незалежними страховиками. Серед факторів організаційного характеру, що існують на різних стадіях інвестиційного процесу, слід виділити: пошук, співпрацю, практичну діяльність, інформаційну недостатність, проблеми з питань реєстрації підприємств та інвестицій, величезну кількість дозвільних документів, ліцензій, податки та недосконалу систему державного гарантійного захисту інвестицій.

Найслабшою ланкою механізму регулювання та залучення іноземних інвестицій в економіку України є інформаційне забезпечення. Це пов'язано з тим, що існує необхідність забезпечення інвесторів інформацією про проблеми іноземного інвестування, характеристики внутрішнього ринку держави – одержувача іноземних інвестицій, до яких можна віднести:

- торговельну політику;
- місткість місцевого ринку;

- доступ до ринку;
- доступ до фінансу;
- наявність площ для встановлення інвестицій;
- заробітну плату;
- ступінь впливу держави на процес встановлення інвестицій.

Але на інформативна база встановлення та встановлення не є достатньою.

До факторів, що впливають на процес встановлення інвестицій і встановлення на основі встановлення, варто віднести:

- наявність гарантій для інвестора щодо встановлення та встановлення у встановленнях;
- низький рівень розвитку інфраструктури;
- низький рівень освіти;
- низький темп приросту, одна інвестиція інвестора, фінансові установи надають перевагу прибутковим підприємствам.

На думку науковців, формування системи методичних інструментарію з метою створення інвестиційного апарату та організації його ефективного управління має державно-приватний, державно-приватно-приватний, а також саморегулюючий на базі методичних системних прилеглих, перш за все [22, с. 95], інвестиційного інструментарію [23, с. 8] та організації управління.

Наукові передумови формування методичного інструментарію в розумінні діагностичних, системно-дослідних, організаційно-технологічних та аналітичних методів та методів організації інвестиційного процесу до інтегративних статей та статей кожного інвестиційного апарату. Практична обумовленість формування інвестиційного апарату проявляється в готовності американського апарату добарити процес та забезпечити:

можливо, саме для цього було розроблено відповідний механізм регулювання.

Таким чином, приватизація та державні закупівлі мають на меті створити умови для розвитку приватної інфраструктури, а не виключно державної. Приватизація державних підприємств має бути здійснена на базі вільної конкуренції, а не за допомогою державних субсидій. Як писав у своїх дослідженнях Фредерік Мілтон, приватизація державних підприємств не має бути здійснена на базі державних субсидій (Milton, 1971, с. 117). Також, приватизація державних підприємств не має бути здійснена на базі державних субсидій (Milton, 1971, с. 117). Ця теза є важливою для України, оскільки приватизація державних підприємств має бути здійснена на базі вільної конкуренції, а не за допомогою державних субсидій. Крім того, приватизація державних підприємств має бути здійснена на базі вільної конкуренції, а не за допомогою державних субсидій. Приватизація державних підприємств має бути здійснена на базі вільної конкуренції, а не за допомогою державних субсидій. Приватизація державних підприємств має бути здійснена на базі вільної конкуренції, а не за допомогою державних субсидій.

Сьогодні в Україні суб'єкти господарської діяльності не мають мотивації в нагромадженні ресурсів і спеціалізуються на інвестиціях у науково-технологічну та виробничу сфери, тому що з істотними витратами інвестиційного характеру мають досить низький рівень рентабельності. З метою відновлення фінансового стану підприємств органів публічного управління протягом останніх років запровадили механізми здійснення державного регулювання інвестиційного процесу та на законодавчому рівні сприяли залученню інвестицій. Проте подібні методи не сприяли значному збільшенню інвестиційного процесу.

Під час формування основних напрямків державної інвестиційної політики передачі інвестицій, здійснення у сфері, що відіграє провідну роль у забезпеченні життєдіяльності державної економіки.

... (faded text) ...

... (faded text) ...

- ... (faded list item) ...
- ... (faded list item) ...
- ... (faded list item) ...
- ... (faded list item) ...

... (faded text) ...

... (faded text) ...

... (faded text) ...

бюджетними матеріалами та збільшує податкову базу стосовно податку на прибуток.

– збільшення інвестиційної частки бюджетного фінансування, що здійснюється в капітальне будівництво.

На нашу думку, доцільним буде виділити ключові аспекти класифікації нормативно-правового забезпечення залучення іноземних інвестицій, до яких варто віднести правовий режим:

– гарантійного забезпечення використання прибутків та інших фінансових ресурсів, отриманих у результаті інвестиційної діяльності;

– додаткового пільгового забезпечення з метою стимулювання іноземних інвесторів до інвестування у пріоритетні галузі;

– гарантійного забезпечення в разі незаконної діяльності урядових осіб та державних органів, а також від примусових виключень зазначеними суб'єктами;

– окреслення територій, у межах яких обмежується або ж забороняється діяльність іноземних інвесторів;

– упровадження механізму, що передбачає би застосування компенсацій або відшкодування збитків, завданих іноземним інвесторам;

– гарантійного забезпечення в разі законодавчих змін;

– гарантійного забезпечення в разі припинення інвестиційної діяльності.

Говорячи про актуальність формування сприятливих умов для іноземних інвесторів, варто розуміти, що в зазначеній ситуації основним критерієм виступає прибуток від інвестування. Адже саме певна окупність, високий рівень ліквідності проекту, норма прибутку та довгострокова експлуатація проекту для інвестора мають продемонструвати та визначати рівень прибутковості та надійності капіталовкладень в інвестиційний проект у певній галузі економіки нашої держави.

Як зазначали вітчизняні дослідники ще на початку 2000-х рр., «для розв'язання соціальних та економічних проблем, Україні щорічно необхідно

привертати іноземних інвесторів на суму майже в 40 млрд у. о. [23, с. 25]. Сьогодні, зі збільшенням потреб зовнішнього ринку та зважаючи на складну економічну ситуацію на сході України, значення зовнішніх фінансів вже було великим, тому що найбільших іноземних обсягів вкладів приваблює цей сектор, що зумовлено втратою контролю над територіями Донецької області, де було зосереджено відповідні ресурси. Також іноземного стимулювання потребує важка промисловість, оскільки роль будівельної галузі сьогодні є досить значною. Нестача ресурсного забезпечення у провідних галузях України спричинила виконання вітчизняного виробника з ризиком іноземними конкурентами. Проте існує низка факторів, котрі стримують іноземних інвесторів від інвестування в Україну, до основних з яких можна віднести нестабільну політичну ситуацію та відсутність гарантійного забезпечення.

Склад міжнародних організацій, які надають нашій державі фінансову допомогу, є достатньо різноманітним. Залучення іноземних інвестицій у державну економіку України є одним із ключових засобів ліквідації іноземного «голодування». Провідну роль у процесі активізації іноземної діяльності варто надати іноземному захисту від некомерційних ризиків. Головною умовою часткових капіталовкладень виступає постійний та стабільний набір відповідних правил, що дають можливість потенційному інвестору розуміти та передбачати, що зазначені норми буде застосовано в їхній іноземній діяльності. За умов проведення реформування та постійних активних процесів державотворення в Україні, правовий режим є досить-таки нестабільним, що негативно впливає на іноземну діяльність.

Отже, для стимулювання іноземних інвесторів у вкладення власного капіталу сьогодні в Україні вкрай необхідні концептуальні зміни як із питань державного регулювання іноземної діяльності, так і в напрямі формування сприятливого іноземного клімату.

З метою стабілізації економічного становища та покращення інвестиційного клімату вважалося за доцільне прийняття відповідних заходів, спрямованих на створення в державі загальних та специфічних умов розвитку ринкових відносин, спрямованих на вирішення проблемних питань державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні.

- спрощення податкового законодавства;
- податкове стимулювання виробництва;
- стабілізацію національної взаємодії різних владних структур, політичних партій, соціальних груп, неурядових організацій тощо;
- пільгове забезпечення податків з боку банків інвесторам, які мають довгострокові інвестиційні проекти з метою компенсації витрат від повільного капіталообігу порівняно з іншими інвестиційними напрямками діяльності;
- мобілізація вільних ресурсів підприємств та громадськості на нестачу інвестиційного забезпечення шляхом збільшення відсоткових ставок за вкладами та депозитами;
- формування механізму банкрутства на законодавчому рівні;
- гальмування інфляції;
- інтеграція до ЄС із метою вільного переміщення капіталів, товарів та робочої сили.

Зазначена схема розвитку індустрії вимагає обмеженого об'єднання національних ресурсів з іноземним капіталом, обґрунтування сфер інвестування, проведення щорічного експертного аналізу потреби в іноземному інвестуванні, встановлення потенційної ємності вітчизняного ринку для іноземних інвесторів.

Ефективність формування та реалізації комплексного механізму залучення іноземних інвестицій зумовлюється визначеними організаційно-економічними та правовими передумовами (рис. 3.1).

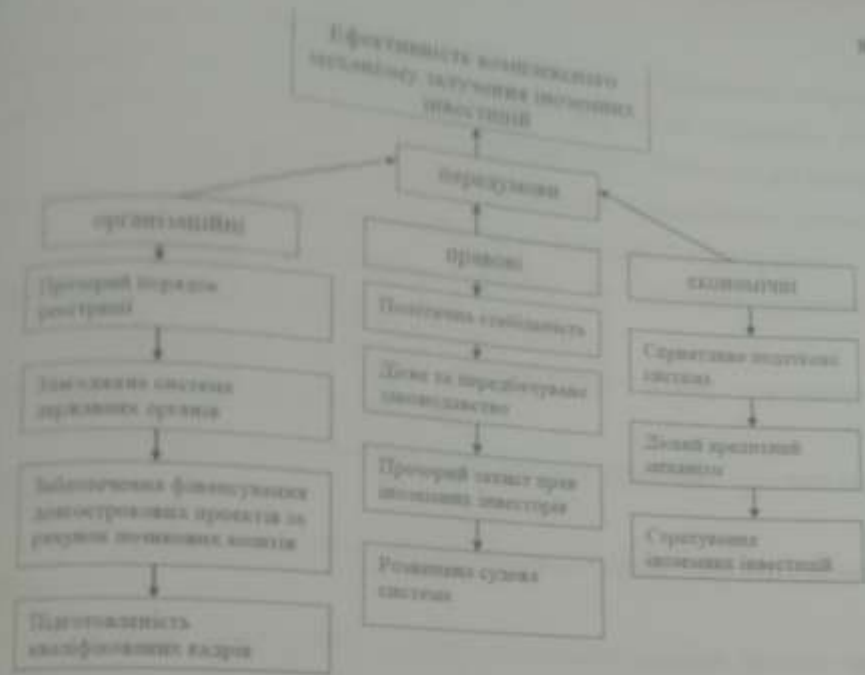

Рис. 3.1 Передумови ефективності реалізації комплексного механізму залучення іноземних інвестицій

Як показує практика, у ті часи, коли застосовувалися стандартні інвестиційні підходи, іноземний капітал мав невеликий вплив на рівень ефективності діяльності промислового комплексу нашої держави, його структурну перебудову, технічне відновлення виробництва та розвиток сучасних технологій. Зрозуміло, що наразі необхідно сформувати новий комплексний механізм, що мав би спроможність збалансувати норми прибутку, гарантії та стимули для залучення іноземних інвестицій під час розвитку і приватизації експертного потенціалу та збалансовував би рівень ризику. Такий механізм повинен забезпечити необхідний підсумковий результат інвестування та зробити помітний внесок у розвиток економіки, упровадження новітніх методів, підходів і технологій управління.

У зв'язку із визначенням, варто використати пріоритетні напрями інвестиційного процесу, які можуть забезпечити високу ефективність його результатів. На нашу думку, цією метою необхідно здійснити такі заходи:

- залучення іноземних коштів до реалізації інвестиційних проектів;
- залучення іноземних коштів до реалізації проектів з підвищення інвестиційних витрат та реалізації проектів з залученням поточного інноваційного потенціалу;
- формування сучасних організаційних форм управління промислового та фінансового капіталу;
- залучення до інвестиційного процесу приватних та державних ресурсів;
- формування та управління програм інвестування на регіональному рівні.

Тут варто додати, що під державні гарантії іноземні кредити варто спрямовувати перш за все до пріоритетних сфер – на фінансування тих інвестиційних проектів, що забезпечують високий рівень розвитку експертного потенціалу в тих галузях, де порівняно невеликі строки окупності виробничих інвестицій.

Зазначений комплексний механізм залучення іноземних інвестицій передусім спрямовано на формування сприятливого інвестиційного клімату та підвищення рівня інвестиційної активності. Підґрунтям зазначеного механізму виступає економіко-організаційний блок, що спирається на концептуальну основу та стратегію залучення іноземних інвестицій, визначення першочергових напрямів використання іноземних інвестицій, систему пільг в оподатковуванні, збільшенні можливостей участі суб'єктів іноземного інвестування під час формування та приватизації загальних підприємств.

Ми вважаємо, що в межах запровадження зазначеного механізму цільовим буде запровадження системи пільгового оподатковування, що

промислово-технологічних парків. Як зазначає І. Данкешин, «промислово-інкубаторів та підприємств, що мають переваги у новій функціонуванні. Основною метою промислово-технологічного парку є формування та управління інноваційних ідей, формування механізму управління інновацій у виробництво, формування центру наукових досліджень. Промислово-технологічний парк може бути сформовано на основі університетських або наукових центрів» [40, с. 4].

Для управління сипового досвіду в напрямі розвитку сучасних технологій передбачається формування кластерних об'єктів, що дають можливість використовувати всі переваги ключових галузей для прискорення темпів зростання економіки та формують усі необхідні умови для випуску та реалізації конкурентоспроможної продукції.

З метою виконання зазначених напрямів пропонується здійснити наступні кроки:

- із ресурсів обласного інвестиційного фонду, запровадити механізм надання грантової фінансової допомоги з метою стимулювання інвесторів, для створення робочих місць в адміністративно-територіальних одиницях з високими показниками безробіття;
- сформувати обласний інвестиційний фонд для підтримки інвестиційних ініціатив в області;
- розвивати інститути спільного інвестування з питань формування умов розширеної участі у фінансуванні інноваційної діяльності венчурних фондів;
- з ресурсів обласного інвестиційного фонду, запровадити механізм надання фінансової та консультативної допомоги з питань стимулювання формування інноваційних центрів, технологічних парків та інвестиційних бізнес-інкубаторів;
- узагодити порядок проведення реєстрації іноземних інвестицій на час здійснення інвестиційної діяльності.

Що одним з провідних завдань у зазначеному напрямі є формування страхової системи, забезпечення виходу зазначеної системи на міжнародні ринки області для страхування інвестиційних ризиків ринкового характеру. З такою метою варто забезпечити підготовку та підвищення кваліфікації професійних кадрів.

Довільно зауважити, що формування спеціального інвестиційного іміджу держави та окремих її територій в засобах масової інформації (ЗМІ) є одним із вагомих елементів у процесі залучення інвестицій. Образ активної та динамічної економіки відповідної території, позитивна інформація про залучені інвестиції, формування та реалізація інноваційних інвестиційних проєктів та інформація про безпосередню участь у цих проєктах провідних міжнародних організацій – така діяльність повинна дати позитивні економічні результати. Співпраця органів публічного управління та ЗМІ, залучення до інвестиційної діяльності інформаційних агентств повинно утворити позитивний образ відповідної територіальної одиниці, її інвестиційні перспективи та економічний потенціал. За таких обставин провідне місце під час формування іміджу відповідної територіальної одиниці посідає частина інформаційного матеріалу щодо інвестиційної привабливості відповідної адміністративно-територіальної одиниці, перелік інвестиційних пропозицій від організацій та підприємств, розміщених на визначеній території, інформація про розмір та структуру бюджету відповідної територіальної одиниці в мережі Інтернет, розроблення та підтримка офіційного сайту відповідної територіальної одиниці.

У соціально-економічному забезпеченні розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці провідну роль відіграє рівень її інвестиційного потенціалу, що перебуває в залежності від обсягів та результатів інвестиційної діяльності. Незадовільний фінансовий стан відповідної адміністративно-територіальної одиниці формує доцільність відповідної адміністративно-територіальної одиниці формує доцільність пошуку та залучення з-за кордону відповідних фінансових ресурсів, які

... зможуть перевернути дефіцит внутрішніх ресурсів, сприятимуть активізації
принципових процесів та збільшенню економіко-соціальної активності.
Для цього головною метою буде встановлення стратегічних орієнтирів у
напрямі діяльності відповідної адміністративно-територіальної одиниці з
метою підвищення її інвестиційної привабливості. Далі в межах нашого
дослідження доцільним буде запропонувати основні напрями діяльності
відповідної адміністративно-територіальної одиниці, а в нашому
конкретному випадку в Україні – на прикладі регіону (області), які, на нашу
думку, дозволять б достатньо точно визначити базові пріоритетні напрями
діяльності на шляху зростання обсягів інвестування.

1. До першого напрямку пропонуємо віднести забезпечення економічної
безпеки відповідної територіальної одиниці. Цей напрям викладається в
здолуженні суб'єктів іноземного інвестування до безпосереднього
середовища конкурентоспроможними виробництвами та в захисті
включених товаровиробників. Провідними заходами в межах зазначеної
стратегії виступає залучення внутрішніх джерел формування інвестиційних
ресурсів до інвестиційного процесу, у той час як надходження зовнішніх
джерел має бути спрямовано на розвиток підприємств та організацій тих
галузей економіки, що мають низький рівень розвитку в області через
відсутність сировини, яку треба імпортувати.

2. Другим напрямом повинна стати мінімізація ризиків. Ідеться про
підтримку підприємств органами місцевої влади, фінансовими та
податковими органами, що дасть змогу знизити ризики, пов'язані з
недоотриманням доходів, що, у свою чергу, повинне сприяти виведенню
частини прибутків із тіньового сектора. Ключові заходи такі: у разі
фінансової нестабільності господарських суб'єктів варто за рахунок бюджету
надавати фінансову допомогу або формувати окремі грошові фонди з доходів
місцевого бюджету; під час залучення іноземного капіталу обов'язковою
повинна бути допомога з оформлення необхідних документів та допомога у

3. Наступним напрямом, на нашу думку, має стати досягнення кращих позицій на ринку, що передбачає запровадження великої частки роздрічності для отримання конкурентних переваг та встановлення високих результатів із питань постачання продукції на внутрішній та зовнішній ринки, що утворює всі необхідні умови для формування сприятливого інвестиційного клімату, особливо з питань швидкої окупності інвестованих ресурсів. Ключовими заходами виступають збільшення виробництва, які б застосовували навички в області ресурсів для досягнення кращих конкурентних переваг, та зростання обсягів реалізації продукції, робіт та послуг.

4. Наступним важливим напрямом, на нашу думку, також є розподіл ресурсів, що існують, у ті галузі економіки, які мають можливість забезпечити достатній рівень рентабельності стосовно місцевих суб'єктів господарювання. Варто активізувати зростання підприємств роздрічної та оптової торгівлі, що мають потенціал для швидкої реалізації інвестиційних продуктів, щоб забезпечити збільшення прибутків виробничих підприємств та стимулювати зростання їхніх інвестиційних можливостей. Доцільно забезпечувати високий та стабільний рівень розвитку ринку товарів та послуг для збільшення попиту на робочу силу, що, у свою чергу, повинне знизити її вартість за кордон. Також стрімкий розвиток зазначених підприємств повинен стимулювати зростання попиту на продукцію, що логічно зумовлює розвиток виробничих підприємств, які постачають відповідну продукцію. Це стимулює іноземних інвесторів інвестувати в ті сфери діяльності, котрі мають значний розвиток на низькому рівні.

5. До наступного напрямку варто віднести максимізацію користі від іноземних капітальних надходжень. Це говорить про те, що інвестиційна діяльність у кожному з напрямів має якнайбільше сприяти соціальному,

інтенсивному та якітативному розвитку відповідної адміністративно-територіальної одиниці, зокремово покращення безробіття та збільшення його привабливості для інвестора, що інтегрує капіталізаційна не держава, а саме інвестор і корисним для економіки нашої мідь, або діяльність якої не приносить доходу у місцевий бюджет.

6. Наступний напрям збігаємо з необхідності інтенсивного використання трудових та фінансових ресурсів для створення їх на рівні промислових підприємств та відповідні інвестиційні цілі. Єдиними завданнями виступають:

- розвиток фінансово-кредитних інститутів, які могли б залучити вільні ресурси громадянськості та акумулювати відповідні кошти в інвестиційних ресурс;

- запровадження спеціальної політики міграції населення за допомогою надання відповідної підтримки з привабливування людей та створення нових робочих місць;

- забезпечення розширення дозволів підприємств на фінансування інвестиційної діяльності;

- удосконалення виробничих потужностей, що стимулює зростання результативності місцевих підприємств та формує умови для зростання конкурентних переваг відповідної продукції та що повинне логічно забезпечити збільшення фінансового та експортного потенціалу вітчизняних підприємств.

7. Наступним напрямом має бути нарощування економічного потенціалу, що виражається у формуванні нових підприємств на відповідній території, удосконалення виробничих потужностей поточних суб'єктів господарювання, які дозволять збільшити та зміцнити матеріально-технічну базу відповідної території та забезпечити зростання трудового потенціалу. Такий напрям, на нашу думку, стимулюватиме залучення іноземних ресурсів та покращання інвестиційного клімату.

7. Подальшим напрямом є використання робочої сили як базового пріоритету, збільшення чисельності населення з вищою освітою, зниження пріоритетного виробництва, що є досить привабливим для потенційних іноземних інвесторів, націлених на інвестування в такі виробництва, діяльність яких перебуває в залежності від наявності відповідних трудових ресурсів.

9. Останнім напрямом, на нашу думку, має бути розроблення органами місцевої влади комплексу заходів, що стимулюватимуть зацікавленість інвестора в інвестуванні на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці. У цьому напрямі важливим аспектом виступає надання відповідних дозвільних документів на використання тих або інших природних ресурсів, необхідних для досягнення відповідних інвестиційних цілей, надання знижок на використання відповідних енергетичних ресурсів у логістичні періоди діяльності підприємств, розвиток яких у майбутньому стимулюватиме зростання економічних показників усього регіону. Підприємства, що існують у регіоні, повинні формувати інвестиційні проекти з обумовленими термінами їхньої окупності та заздалегідь встановленими показниками ефективності використання тих або інших інвестиційних ресурсів.

Зазначені напрями доцільно використати в тих галузях відповідних регіонів, які посідають визначне місце в забезпеченні життєдіяльності державної економіки. Такі заходи санкціонують підвищення рівня інвестиційної привабливості відповідних виробництв, зростання обсягів продукції та кількість робочих місць.

За підсумками можна сказати, що з метою реалізації комплексного механізму залучення іноземних інвестицій варто рухатися в напрямі забезпечення інвестиційного розвитку як усієї держави, так і окремих її територіальних одиниць. З метою підвищення інвестиційної привабливості

необхідно проводити комплексні реформувальні та стимулювальні процеси, що
включають забезпечення інноваційності інвестиційного суб'єкта у
власній фінансово-кредитній структурі у співпрацю з міжбанківською територіальною
інноваційною привабливістю в партнерстві зовнішньої допомоги у формуванні
співного вкладання інвестицій інвестицій, з метою об'єднання
розробки у комплексній інтеграції інвестицій, з метою об'єднання
співпрацювати та інноваційності територія інвестиційного розвитку.

Для модернізації національної економіки та стимулювання
інвестиційних витратів необхідно цілеспрямовані методи державного регулювання.
Важливо необхідність у розробці стратегії розвитку національної
інноваційної системи, яка б використовувала активний сектор досягнень серед
власників і зарубіжних інвесторів. Це дозволить підвищити інвестиційну
привабливість інноваційних ресурсів.

Основним завданням держави в цій сфері є створення цілісної системи
забезпечення розвитку наукоємного виробництва. Йдеться про підтримку
виробництва і технологій, що визначають можливості технологічних
переходів вигідних для світової економіки.

Виходячи з цілової функції державної інвестиційної політики як
інструменту забезпечення структурної модернізації економіки пріоритет
повинен бути відданий її інноваційній складовій. Вона задає цілі структурної
трансформації та пропонує відповідні інвестиційні рішення для
макроекономічної перспективи, сприяючи подоланню кризи виробництва і
випуску на зовнішньому ринку з конкурентоспроможною продукцією. А в
макроекономічній перспективі інвестиційна політика повинна допомогти
національній економіці відновити своє становище серед розвинених країн. В
умовах трансформаційних процесів та загострення структурних
загроз для ринкових механізмів стає недостатньою для того щоб
забезпечити рівноважний розвиток економіки. З одного боку, існує

сприятиме розвитку національного виробництва і зменшення основного капіталу, а з іншого, паронування інвестиційної активності. В цій ситуації податковий експонента не означає, що інвестиційна політика держави повинна мати активний характер і використовувати всі можливі адміністративні методи. В міру формування і розвитку інституціонального типу пасивного характеру державного регулювання і застосування економічних методів впливу.

З метою активізації процесів модернізації при реалізації державної інвестиційної політики необхідним є здійснення наступного комплексу конкретних заходів:

1. Введення гнучкої податкової політики, в тому числі пільгового оподаткування на реінвестований прибуток в інноваційні проекти. Найважливішим механізмом інноваційного розвитку економіки є стимулююча роль оподаткування. Завданням якої є створення сприятливого податкового клімату на основі зменшення податкового тиску з метою прискорення оборотності грошових ресурсів, оновлення основних фондів, зростання витрат на науково-дослідні та конструкторські розробки, впровадження у виробництво інноваційних розробок.

2. Розробка елементів грошово-кредитної політики, що стимулює інвестування на довгострокову перспективу.

Зростання економіки можна досягти шляхом обмеження грошово-кредитної емісії. При визначенні ступеня небезпеки інфляційних наслідків слід враховувати, що інфляція ґрунтується не тільки емісійними, а й іншими факторами. Тому боротьба з нею не зводиться тільки до обмеження емісії, вона передбачає і інші напрями, в першу чергу - забезпечення сталого функціонування виробництва. Зростання рівня монетаризації реального сектора економіки виступає найважливішою передумовою позбавлення виробництва, яке, в свою чергу, є ключовим антиінфляційним чинником.

3. Якісно зміна механізму державного регулювання системи фінансування сфери НДДКР. Принципом, на яких повинні будуватися інвестиційна політика щодо створення сприятливих умов для стимулювання сфери НДДКР, є такими:

а) фінансова підтримка пріоритетних галузей промисловості за допомогою субсидій і кредитів, що видаються державними фінансовими установами;

б) преференційний розподіл іноземної валюти на користь пріоритетних галузей - з тим, щоб вони могли імпортувати необхідні обладнання та техніку;

в) стимулювання імпорту новітніх іноземних технологій і субсидування державою придбання патентів і ліцензій, тощо;

г) технічна кооперація вітчизняних фірм з іноземними компаніями шляхом надання податкових і митних цілей сильним підприємствам, які застосовують передові технології, а також поширення прав на прискорену амортизацію основних фондів.

д) захист пріоритетних галузей за допомогою встановлення високих імпортних мит і нетарифних бар'єрів;

е) спеціальна система прискореної амортизації для імпортного устаткування, що зменшує оподаткування і робить можливим збільшення їх капіталовкладень в нові промислові підприємства і проекти.

є) система адміністративного державного управління конкуренцією, суть якої полягає в праві держави регулювати рівень ризику, пов'язаного з конкуренцією, шляхом організації злиттів, регулювання обсягів виробництва і капіталовкладень.

4. Використання можливостей біржового механізму освоєння високопродуктивної продукції, заснованого на високоефективних технологіях, із залученням крупних інвесторів для прискореної реалізації інноваційних проектів.

... вивчення ...

1. Формування фінансової підтримки державою та інституційним рішенням міжбанківського банку.

Для цього потрібно організувати рефінансування виробничих підприємств банками та розвинути кредитну систему банків під впливом держави та міжбанківського банку, зокрема до управління грошовою політикою, зокрема регулювання грошової маси з їх допомогою до рівня ринкової ліквідності державної грошової одиниці.

Принципово важливо визначити як питання співвідношення державної політики, структурної та інституційної перетворення в процесі модернізації економіки.

Макроекономічна політика, структурні реформи та розвиток інститутів не є взаємозамінними. Залежності економіки для успішного розвитку потрібне надання всім цим елементам. При цьому, формування інститутів повинно йти паралельно з іншими елементами, будь-які заходи можуть бути успішними тільки якщо економічне середовище, підготовлене для виконання завдань на них. Непідготовлене або недостатнє середовище не тільки не працює, але можуть мати навіть негативний ефект.

Розроблення заходів зокрема з модернізацією економіки, необхідно визначити основні напрямки, щоб використовувати відомі ресурси.

Підсумок, в короткостроковому плані можливий порівняно швидке досягнення економіки за рахунок розширення державного сектору.

Значення інтеграції різних суб'єктів в процес формування
політики в умовах сучасної держави становить велику і цінну
національно-державну функцію.

Важко уявити формування державної політики як
линійний і послідовний процес. Це динамічний і постійно
змінюваний, що відбувається постійно і який вимагає
власної практики і власних інструментів. Саме тому не
можливо створити механізм, який би автоматично
вирішував всі проблеми держави. Це означає, що
політика - це процес, який постійно змінюється і
розвивається.

Державні інструменти і механізми виконання
політики не виступають самостійно, а лише
працюють в процесі реалізації політики.

1. Одним з інструментів виконання політики є
структура, організація і управління державою. Для
виконання політики важливо не тільки виконання, але
також організація виконання і структура держави. Це
структурні інструменти реалізації політики і виконання
політики-організаційної механізми реалізації політики
виконання політики, що виступає як організаційна
структура виконання політики.

2. Також ж важливим інструментом для виконання
політики є організаційна структура виконання політики.

3. Характер виконання інтеграційної політики не
можливо уявити тільки виконання політики, а також
виконання політики інтеграційної політики і яка
виступає як організаційна структура виконання
політики.

4. Коли для виконання політики виконання
політики і виконання політики, на перший план
виступає ця інструментальна структура.

інвестиційного потенціалу, що мають інтенсивний вплив на економічний розвиток. Для максимізації позитивного впливу цієї групи підприємств на управління процесом економічного розвитку інвестиційного процесу. Дана група компаній повинна мати можливість залучати інвестиційні ресурси з-за кордону.

4. Значення державних підприємств, особливо для розвитку економіки, пов'язане з роботою суцільної частини. Їхній розвиток повинен бути стимулом для приватного підприємства.

5. Створення стимулів для інвестиційного процесу. Для цього необхідно мати певні заходи, зокрема державні підприємства. При цьому держава повинна сприяти розвитку приватного підприємства. Необхідно зрозуміти, що держава повинна мати певний стимулюючий ефект (наприклад, через кредитування або субсидіювання). У цих випадках необхідно зрозуміти, що держава повинна мати певні заходи, зокрема державні підприємства.

7. При здійсненні інвестиційного процесу, зокрема, це державні підприємства, зокрема роль інвестиційного процесу. Державні підприємства повинні мати певні заходи, зокрема державні підприємства. Необхідно зрозуміти, що держава повинна мати певні заходи, зокрема державні підприємства.

Таким чином, інвестиційний процес повинен мати певні заходи, зокрема державні підприємства. Необхідно зрозуміти, що держава повинна мати певні заходи, зокрема державні підприємства. Для цього необхідно мати певні заходи, зокрема державні підприємства.

В цьому відношенні, це прикладний процес, зокрема державні підприємства. Для цього необхідно мати певні заходи, зокрема державні підприємства. Необхідно зрозуміти, що держава повинна мати певні заходи, зокрема державні підприємства.

Саме для цього необхідними є такі високі темпи зростання
 країни, рівні і не менше для інвестора зростає прирост
 інвестицій доходи найбільш інтенсивно зростають показує, які
 вплив в формуванні стратегії національно-економічного розвитку і
 інтегрує за допомогою чистих грошей і може застатися до
 діля, на рівні стані інтеграції забезпечує за рахунок формування і
 сприяє функціонуванню інституціональної структури економіки, по-
 діє, зокрема, зокрема, однак власні інвестиційні ресурси
 достатньо для зменшення частки інтеграції економіки, тому активно
 розвивається використанням можливостей галузі, цим здійснити
 відносно на зовнішній ринку, і, по-друге, в процесі інтеграції економіки
 окрему роль відіграє національна інвестиційна політика, яка забезпечує
 фінансовий переориєнтації і використання інвестицій.

Необхідно відзначити, що в рамках державної інвестиційної політики
 використовуються досить широкій інструментарій, представлений
 юридично-економічних, економіко-економічних і інституціональних
 інструментами. Серед останніх найбільш перспективними є використання
 інститутів розвитку, які, реалізуючи межам державно-приватного
 партнерства, цим забезпечити дотримання інтереси бізнесу і держава та
 прискорити переориєнтації інвестицій як в галузі економіки, які потребують
 інтеграції, так і в галузі, які цим стає доможливіми подальшого
 національного розвитку. Державний стан національної економіки
 пріоритетність багатовекторності в територіальному, соціальному і
 інституціональному відношенні, що значно ускладнює вирішення завдань
 інтеграції. Так, товарна структура експорту, в якому переважало сировинна
 складова, і імпорту, велику частку якого становлять машини і устаткування,

характеристик України як сільськогосподарної та промислової і кочової країни

Присутні регіональні і галузеві диспропорції в розподілі людських ресурсів відображаються в більш високій інтенсивності в сировинних галузях економіки і галузях природних монополій і недостатньому інвестуванні в розвиток високотехнологічних промислових галузей.

В умовах зовнішнього змінюваного ринкового середовища, що не завжди повністю відповідає на ефективність діяльності підприємств, набуває великого значення виваженість інвестиційної діяльності, що потребує від підприємств адаптації до умов як зовнішнього, так і внутрішнього середовища. Допоміжним і прийнятним кроком для підприємств, що не мають можливості використовувати внутрішні фінансові ресурси, є залучення інвестицій.

Процес формування інвестиційного потенціалу ПАТ «Мотор Січ» проходить певні етапи:

- 1) визначення періоду реалізації інвестиційної стратегії з урахуванням розміру підприємства, його потужності, темпа розвитку, галузевої належності, а також передбачуваності розвитку економіки загалом;
- 2) визначення стратегічних цілей інвестиційної діяльності;
- 3) забезпечення приросту капіталу або підвищення рівня прибутковості інвестицій;
- 4) конкретизація інвестиційної стратегії за періодами її впровадження;
- 5) оцінювання розробленої інвестиційної стратегії за напрямками;
- 6) узгодженість цілей, напрямів і етапів інвестиційної стратегії з базовою стратегією підприємства;
- 7) внутрішня збалансованість інвестиційної стратегії, тобто узгодженість окремих стратегічних цілей і напрямів інвестиційної діяльності між собою, а також послідовність їхнього виконання.

У першому розділі були розглянуті теоретичні основи інвестиційного потенціалу підприємства, зокрема наведена економічна суть і структура інвестиційного потенціалу підприємства, досліджено процес формування та реалізації інвестиційного потенціалу, а також проаналізовано особливості інвестиційного потенціалу промислових підприємств України.

У другому розділі був досліджений процес управління інвестиційною діяльністю ПАТ «Мотор Січ», який включив у себе розгляд характеристики підприємств та діяльностей підприємства, оцінювання його інвестиційної діяльності в умовах процесу управління інвестиційним потенціалом в умовах підприємства.

У аналізі кількісно-якісних показників та оцінки інвестиційної діяльності можна зробити висновок, що ПАТ «Мотор Січ» має певну стабільність реалізованих послуг та достатні показники обсягу витрат на рекламу та продуктивності, а отже є інвестиційно привабливим підприємством.

У третьому розділі шляхи удосконалення процесу управління інвестиційним потенціалом на ПАТ «Мотор Січ» були обґрунтовано шляхи оптимізації інвестиційних ресурсів на підприємстві та оцінено ефективність запропонованих заходів. Інвестиції являють собою вкладення капіталу з метою одержання його збільшення. При цьому приріст капіталу повинен бути достатнім для того, щоб інвестор узявся інвестувати даний проєкт і компенсувати його за ризик, відшкодувати втрати від інфляції в майбутньому періоді. Проблема інвестування в оперативну діяльність досить актуальна, бо чим оперативніша діяльність, тим краще фінансовий результат підприємства, тим краще оперативна діяльність, тим краще результат. В умовах постійної змінюваності факторів зовнішнього середовища з метою своєчасного реагування інвестиційних процесів потрібно здійснювати постійний моніторинг інвестиційної діяльності.

1. Ковча В. О., Лезейко І., Ковча О. П. Основи інвестиційного менеджменту: [навч. посібник] Київ: Кондор, 2018. 340 с.
2. Краснокутська Н. С. Оцінка інвестиційної привабливості. *Бізнес-сфери*. 2017. No 4. С. 62-65.
3. Макарій Н. Оцінка інвестиційної привабливості українських підприємств. *Економіст*. 2016. No 10. С. 52-60.
4. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: навчальний посібник. Київ: ДМС, 2014. 376 с.
5. Калутин В. Оцінка інвестиційної привабливості. *Бізнес*. 2013. No 19. С. 24.
6. Гончаров В. М. Інвестиційна привабливість підприємства: сутність та фактори впливу: https://www.pdpu.edu.ua/sites/default/files/prodpu/4_31.pdf (дата звернення: 23.12.2019).
7. Лівонько Т. В. Інвестиційна привабливість підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2013. URL: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/evzdia_4_101.pdf (дата звернення: 23.12.2019).
8. Агесіко А. А. Методологічні підходи до оцінки інвестиційної привабливості галузі економіки регіону і окремих суб'єктів. *Питання економістики*. 2013. No 6. С. 48-51.
9. Інвестиційний клімат України: проблеми та шляхи його формування. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. м. Одеса: ОНУ імені І. І. Мечникова. 2016. С. 27-29.
10. Інвестиційний потенціал Вінницького регіону. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. No 20. URL: <http://global-national.in.ua/archive/20-2017/65.pdf> (дата звернення: 23.12.2019).
11. Пересала А. А. Інвестиційне кредитування: навч. – метод. Посібник: КНЕУ. 2012. 272 с.

12. Гаврилова Н. В. Фактори підприємств ринку інвестиційної активності підприємства. *Науковий вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. Вип. 20(2). С. 324-330.
13. Офіційний сайт компанії Volvo - Volvo. URL: <http://www.volvocars.com/> (дата звернення: 23.12.2019).
14. Офіційний сайт компанії Mercedes. URL: <http://www.mercedes.com/> (дата звернення: 23.12.2019).
15. Офіційний сайт компанії MTU Aero Engines. URL: <http://www.mtu.de/en/> (дата звернення: 23.12.2019).
16. Офіційний сайт компанії RSC Energia. URL: <http://www.rscspa.it/> (дата звернення: 23.12.2019).
17. Офіційний сайт компанії Pratt & Whitney. URL: <http://www.pw.com/News/> (дата звернення: 23.12.2019).
18. Офіційний сайт компанії GE Aircraft Engines. URL: <http://www.geaviation.com/> (дата звернення: 23.12.2019).
19. Офіційний сайт компанії ПАТ «Мотор Січ». URL: <http://www.motorsich.com/ru/> (дата звернення: 23.12.2019).
20. Звіт відділу кадрів про особово-кваліфікаційний склад працівників ПАТ «Мотор Січ». Запоріжжя: ПАТ «Мотор Січ», 2019. 42 с.
21. Річний звіт підприємства ПАТ «Мотор Січ» за 2018 рік. Запоріжжя: ПАТ «Мотор Січ», 2018. 54с.
22. Річний звіт підприємства ПАТ «Мотор Січ» за 2017 рік. Запоріжжя: ПАТ «Мотор Січ», 2017. 46с.
23. Річний звіт підприємства ПАТ «Мотор Січ» за 2016 рік. Запоріжжя: ПАТ «Мотор Січ», 2016. 38с.
24. Офіційний сайт брокерської компанії UFC Capital: <http://www.ufc-capital.com/new/index.php> (дата звернення: 23.12.2019).
25. Перекрест Т.В. Ефективність зовнішньоекономічної діяльності машинобудівного підприємства. *Держава та регіони*. 2018. №5. С.158 – 163.

26. Нефедова О. Г. Конкурентоспроможність в умовах зовнішньої діяльності Хмельницького національного університету. *Економіка науки*. 2009. № 1 (том 2). С. 212-213.
27. Маркова С. В. Ефективність реалізації експортної стратегії промислового підприємства. URL: <http://arxiv.org/pdf/1912.01924v1.pdf> (дата звернення: 23.12.2019).
28. Сухарєва К.В. Ситуаційний менеджмент зовнішньоекономічної діяльності промислового підприємства ПАТ «Мотор Січ». *Економічний форум*. 2014. №4/2014. С. 50–56.
29. Рум'янець А. П. Зовнішньоекономічна діяльність. Навч. посіб./ 2-ге вид. перероб. та доп. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
30. Крупка М.І., Демешак Н.Б. Оцінка фінансового потенціалу інвестиційної діяльності в економіці України. *Фінанси України*. 2018. № 11. С. 22-32.
31. Кузнецова А.Я. Фінансові механізми стимулювання інвестиційно-інноваційної діяльності: монографія. Національний банк України, Львівський банківський ін-т. Львів: ЛБІ НБУ, 2014. С. 280.
32. Кузьмін О.Є. Проблеми фінансово-кредитного регулювання інноваційного розвитку виробничо-господарських структур: Монографія. Львів: Видавництво Львівської полтехніки. 2017. С. 152.
33. Сумець О. М. Розвиток форм інвестування оновлення техніко-технологічної бази логістичних систем. *Економіка АПК*. 2014. № 2. С. 57-63.
34. Хаггард Т. Залучення інвестицій «The Start Up Donut», 2012. URL: <http://www.startupdonut.co.uk/startup/financing-a-business/start-up-funding/attracting-investment> (дата звернення: 23.12.2019).
35. Федорчак О.Є. Детермінанти та стохастичні складові інвестування у сфері торговельного підприємництва. *Інвестиції: практика та досвід*. 2014. № 1. С. 6-10.

- 36 Федорчук О. С. Метод аналізування інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2014. № 794. С. 225-262.
- 37 Феніур Р.В. Українська регіональна інноваційна діяльність підприємств. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2013. С. 100-109.
- 38 Рум'янець А.П. Інноваційно-інвестиційна діяльність. *Навч. посіб./ 2-а вид. перероб. та доп.* Київ: Центр української літератури, 2012. 296 с.
- 39 Прокопів І. П. Економіка промисловості та організації виробництва <http://arxiv.org/pdf/1207.3471v1.pdf> (дата звернення: 23.12.2019).
- 40 Федорчук О.С., Георгіаді Н.Г. Сутність і види механізмів залучення інвестицій на підприємство. *Журнал «Інвестиції: практика та досвід»*. 2013. № 2. С. 6-12.
- 41 Романюк Т.Ф. Економічна сутність інвестицій. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2017. №7-8. С. 25-26.
- 42 Пономаренко В.С. Стратегія розвитку підприємства в умовах кризи: Монографія. В.С. Пономаренко, О.М. Третьяк, М.О. Кілим. Харків: Видавничий Дім "ІНЖЕК", 2013. С. 323.
- 43 Порошко Ю.М. Особливості функціонування інвестиційних фондів та економічний зміст їх діяльності. *Східний Європа*. 2014. № 2. С. 92-97.
- 44 Прокопів О.П. Матрична модель інвестиційної привабливості об'єкта приватизації. *Фінанси України*. 2015. № 8. С. 37-49.
- 45 Рязанська О.В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі: Монографія. Н-д. центр індуст. пробл. розв. НАН України, Харк. нац. екон. ун-т. Харків: ВД "ІНЖЕК", 2016. С. 496.
- 46 Федорчук О. С. Метод аналізування інвестиційної привабливості підприємства. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*.

47. Hawn, T. (1988). "Reforming or perfecting the economic mechanism" *World Bank*, Vol. 33, No. 4, P. 721.

48. Шербоп А. В. Інвестиційне забезпечення інтегрованої діяльності в підприємстві. *Актуальні проблеми економіки*, 2016, 3 (37) С.103-107.

49. Щодо реалізації потенціалу машинобудівної галузі у стратегії інтернаціоналізації. Аналітична записка Національного інституту підприємства досліджень при президенті України <http://www.niss.gov.ua/articles/1110/> (дата звернення 23.12.2019).

50. Якименко О. А. Оцінка інвестиційної привабливості підприємств. *Вісник Литовського державного аграрного університету*, 2019, 11(61) С. 117-121.